Anul I Nr. 3

REDACȚIA
ȘI
ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI
Str. Popa Petre No. 42 Etaj III
Telefon 2.33.55

4 pagini 3 Lei

ÎNVIEREA

SĂPTĂMÂNAL DE POLITICĂ ȘI CULTURĂ ROMÂNEASCĂ

DUMINICĂ 6 OCTOMBRIE 1940

DIRECTOR
TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 160 lei pe an
Pentru autorități 1000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Registrul periodicelor sub Nr. [illegible]

Generalul Antonescu și Misiunea lui

Scrisoare Conducătorului Statului

de TOMA VLĂDESCU

DOMNULE GENERAL,

S'ar fi cuvenit fără îndoială, începând lămuririle din acest ziar, ca D-voastră să vă adresez primele cuvinte, primele rânduri. Dar... erați atâta de ocupat!

Știu bine că astăzi legendele nu mai circulă ca odinioară — sau în orice caz nimeni n'ar mai avea interesul să le facă să circule. Așa-dar lucrați se pare, Domnule General, 16 ore pe zi, 18 chiar — fiindcă nu îndrăsnesc să spun 20, așa cum aud! Nu e puțin... Dumnezeu a făcut lumea în șeapte zile, se spune — și încă nu cred că i-a fost atât de ușor... Vă revine d-voastră să refaceți România! Atunci, să vă dăm cel puțin 7 luni — timpul celui mai grăbit copil... Cred, astfel că nu stați de pagba! Cred că nu dormiți — așa cum ați spus — nici nu ați avea când... — și că mai ales nu vă plimbați, chiar dacă ați putut fi văzut pe calea Victoriei! Cetățenii s'au distrat atunci, fotografii s'au grăbit să vă prindă...

„Generalul își dă iluzia că are timp, că e liber ca noi...", — sunt sigur că asta își șoptea fiecare. Dar toată lumea știa atunci că această plimbare într'o grăbită dimineață de toamnă, era desigur și ea tot în „interes de serviciu"! Că nu erați liber — și că pentru mult timp încă nu veți putea fi... Dacă nu mai e captivitatea dela Bistrița, — e totuș alta..., pe care avem puțin fericirea să vedem că ați vrut s'o primiți!

Cum ați hrăni atunci iluzia că această scrisoare a mea — care nu poate fi decât lungă! — ar trebui să obțină 10 minute, sau 15 chiar, din viața d-voastră de azi!

M. S. REGINA ELENA

PRIMEJDIILE REVOLUȚIILOR

Imi dau seama perfect că secolele nu scad cu fiecare zi ce trece, — dar dimpotrivă sporesc... Ați făcut intr'adevăr pe negândite o revoluție, — o revoluție en un tour de main... Exemplele sunt foarte rare în istorie — și nu le-a cunoscut, îmi pare, decât această societate engleză ale cărei destul de stranii forme de viață sunt aproape neînțelese pentru continentali. Dar în regulă generală, revoluțiile din totdeauna, și chiar acelea care de cele mai multe ori n'au putut să schimbe în fond nimic, au făcut totuș să curgă mult sânge, să cadă multe capete — fără să fie atâta de sigur că din acele sacrificii și din aceste violențe, formele noui și nouile instituții ar fi fost mult mai bune decât acelea care căzuseră la pământ. Marea Revoluție, de pildă, pe care destui dintre noi o laudă atât de mult, dar o cunosc atât de puțin, să-și fi atins ea oare vastele idealuri la care pornise? S'a instituit respectul omului, s'au abolit privilegiile — s'a dărâmat Bastilia... — știu! „Libertatea" cu un singur cuvânt... Dar s'a văzut bine mai târziu și s'a văzut chiar foarte curând că această aspră cucerire stropită cu atât sânge omenesc — și de multe ori cu sânge nevinovat — nu s'a arătat a fi în adevărul ei decât ceeace autorii timpului au putut să numească „la liberté... de mourir de faim". Această reală egalitate, de fapt, de care vorbise Montesquieu — și pe care trebuiau s'o reia în atâtea formule doctrinele colectiviste de mai târziu — nu era desigur prea mult în puterea oamenilor, nu se resolva nici cu sgomotoasele proclamații revoluționare ale unui Volney sau ale atâtor inflamabili tribuni cari vânturau timpul de atunci... Iar privilegiile sfărâmate, gonite să iasă pe ușă, nu intrau c'e totuș pe [illegible] larg deschise ale acestei Revoluții chiar, — nu intrau cu liberalismul fără îndoială, care trebuia să instituie legile de fier ale lumii noastre burgheze? Lupta indivizilor cari formau totuș aceeași ființă istorică, acelaș corp național — și pe care o conduse de sus, din turnurile anonime ale Finanței, dictatura Banului, ferocitatea și capriciile lui implacabile... Sclavii de altă dată, nu erau ei mai numeroși acum? Nu erau înșiși acești cetățeni suverani ai democrației care-și vindeau în propriii termeni „suveranitatea", libertatea lor... ca să poată trăi! Dela slujba mizer plătită, până la țuica electorală a regimurilor noastre de până ieri și până la simpla promisiune chiar, — toată ordinea revoluționară dela 89 nu se rezumă decât în această amplă industrie a libertăților cumpărate! Era șef, cine putea să plătească — sau chiar acela numai care știa să promită... In acest fel Banul era dictator — iar în jurul lui o lume de sclavi, îmbătați de vorbe, amețiți de cuvinte, murià fără să știe de ce și cum, în teribila iluzie a suveranității și a egalității ei constituționale!

Drumul marilor reforme

Primejdiile revoluțiilor sunt incalculabile — și n'am încercat să spun aici decât pe cele mai grave. Să arăt poate, la aproape un veac și jumătate depărtare de noi, atâția morți cari și-au propus parcă să moară pentru nimic... sau pentru atât de puțin! Să arăt astfel o revoluție, cea mai răsunătoare, dar care nu se cunoștea în principiul ei — care, cu un cuvânt, n'ar fi știut să organizeze lucrul pe care voia să-l facă. Alta era formula libertății — altul desigur și drumul pe care trebuia să se meargă. Dar firește nu asta ne interesează astăzi pe noi. CAUZELE INSA PRIN CARE SE ZADARNICESC ADESEORI CELE MAI GENEROASE INTENȚII ȘI CELE MAI SINCERE PASIUNI, PRIN CARE ȚARILE CAD ȘI ATATEA MIȘCARI ALE POPOARELOR AJUNG SA RAMANA STERILE, — CAUZELE ACESTEA FARA 'NDOIALA AU O IMPORTANȚA COVARSITOARE MAI ALES PENTRU NOI ȘI MAI ALES AZI: ELE VOR TREBUI SA NE REȚINA ACUM. De aceea chiar am vrut să privim un minut marea Revoluție din ale cărei somptuoase erori și din ale cărei dezastre chiar, am vrut cu toții să ne facem nu știu ce oarbă fericire până în ziua de azi... Nu a lipsit din această revoluție un anumit eroism, fără îndoială. Nu a lipsit uneori nici sacrul sentiment al Dreptății — nici exaltantele pasiuni pentru cele mai omenești, dar poate și cele mai inaccesibile idealuri... Ele, mai ales, nu au lipsit! Dar analiștii revoluției, că s'au chemat ei Taine sau Renan — în a sa Reforme intellectuelle et morale — că s'au chemat Anatole France chiar sau în ultimul timp Benoist, Bainville mai ales și Maurras, aceste conștiințe sincere, aceste minți luminate și libere, n'ar fi putut să nu vadă cauzele uneia din cele mai grave drame politice și spirituale în care de aproape un veac și jumătate trăim... Scoboriți la focul simplelor pasiuni, care fac tocmai anarhia din noi, oamenii Revoluției n'au mai putut să cunoască necesitatea ideilor — acordul esențial cu ele — n'au mai cunoscut nici suveranitatea normelor necesare care ne condiționează pe toți, care singure guvernează și care dispun... S'a crezut a fi „libertate", acest individ autorizat să se ocupe numai de el — era individualismul! Indivizii în grupuri apoi, au început să se ajute împotriva altor grupuri de indivizi — era liberalismul, era democrația, era „partidismul" și era astfel „lupta dintre frați" fără îndoială!

Dar o țară nu este o construcție artificială, „nu este un este un product al Rațiunii", cum spunea Mihail Eminescu, nu este o societate de indivizi izolați și indiferenți, necunoscându-se unii pe alții, capabili să-și organizeze liber prosperitatea lor pe ruina celor cu cari trăesc... O țară este un lucru natural, așa cum tot Eminescu ne spune — și cu el doctrinele naționale de pretutindeni — un lucru astfel întreg și total refuzându-se indivizilor izolați și refuzându-se deopotrivă „partidelor". Ea se înfățișează ca o imemorabilă continuitate desigur, — cum ne arată Barnuțiu de pildă — dar în acelaș timp ca o puternică solidaritate de fiecare minut, care unește, fizic aproape toată întinderea ei. Cu acest sens A. C. Cuza, patronul, puțin uitat mi se pare, al naționalismului nostru, și depozitarul întregului nostru tezaur de adevăr și doctrină, adresa Regelui Carol II la 6 luni numai după urcarea pe tron, faimosul Memoriu, cel dintâi, prin care se cerea „suprimarea partidelor"..., ca să se construiască Țara! Era singurul glas de adevăr național care se ridica.

Țara avea să apară astfel așa cum este, ca un corp, „un corp național", în care indivizii se condiționează ca celulele corpului nostru, în care toți respiră larg aceeași viață comună — ca frunzele unui copac unde toate puterile și viața însăși se ridică egal cu aceleași seve care se trag din adânc...

Fiindcă n'a vrut să cunoască aceste adevăruri, Franța superbelor principii revoluționare zace astăzi strivită subt deplorabilele ei erori! Fiindcă am încerca s'o imităm, noi suferim astăzi atât. Abstracția omului ideal care urcă departe în istorie până la „drepturile naturale" ale lui Grotius, a fost substituită adevărurilor naturii, — iar lucrurile Cetății au fost confundate cu toate exasperările noastre, în care, luna de pe cer, și încă ni s'ar fi părut puțin s'o prindem cu mâini totuș numai atâta de omenești!

Au fost ignorate, au fost insultate aceste legi de care vorbiam, aceste norme sigure care dispun și care conduc societățile noastre. Dar ar fi fost imposibil acum când noi înșine ne abatem în toate rosturile noastre de viață, când încercăm să ne adunăm subt auspicii mai favorabile și să reclădim o țară, din nou — când căutăm mai ales înfrigurați și zoriți pietrele de la temelie — ar fi fost imposibil intr'adevăr să nu încercăm să vedem spațiile spre care pornim și să nu identificăm mai ales, atent, atâtea dezastre posibile, care nu fac decât s'aștepte, și care pândesc din umbră!

Cuvântul mare totuș, domnule General, l-ați spus... Prin ce frumos miracol! Lupta dintre frați să înceteze... E o lozincă aproape care rezumă tot! Tot naționalismul, vom spune... Dar se va fi priceput oare destul, de câte grele concluzii apasă acest grav cuvânt al marei resurecții la care lucrăm? Se pricepe oare că înseamnă aceasta să luăm contact mai sincer, mai adânc, real — dureros poate în multe părți — dar atâta de necesar, cu [illegible] de mult timp ignorate și care vor trebui să facă viața noastră nouă, să refacă toate puterile noastre? Să renunțăm astfel la ființa noastră, exclusivă... La capriciile, la pornirile — și la discordiile noastre!

Să refuzăm țara acelor indivizi cari ar fi dispuși s'o acopere cu hipertorfia lor — și s'o refuzăm chiar partidelor, sau unui partid sau altuia... pentru ca s'o redăm tuturor! Sau să facem „marele partid", care de altfel nici n'ar mai avea rost să se cheme așa — partidul înseamnă o „parte" — fiindcă ar urma să ne cuprindă pe toți... Să ne cuprindă altfel decât au încercat s'o facă Frontul renașterii sau chiar defunctul partid al națiunii! Să ne cuprindă real și întreg... Să ne dăm adică o adevărată doctrină națională — doctrina reală a naționalismului integral! Acesta ar fi adevăratul sfârșit al „luptelor dintre frați" — și numai în felul acesta o țară aproape sdrobită și-ar regăsi în sfârșit atâtea puteri pierdute...

Doctrina naționalismului integral dela care ați făgăduit domnule general să nu vă abateți — și e sigur că veți ține făgăduiala — pretinde fără îndoială această solidaritate activă, această largă pace interioară, această unitate deplină care formează astăzi cu siguranță misiunea d-voastră cea mai înaltă...

Dar misiunea d-voastră, numai? A noastră deopotrivă, a tuturor. A tuturor acelora cari suntem capabili să reflectăm — și cari gândim! A acelora mai ales cari știm că „naționalismul" nu este numai un sgomotos cuvânt de circumstanță și gol — dar în propriu termen o filosofie a societăților noastre, care comandă un anumit stil de viață și care astfel obligă pe om... Vom repeta în zadar formulele naționalismului, dacă nu vom ști mai întâi să trăim articolele lui de credință!

Limitele impuse ființei noastre, solidaritatea corpului național, această pace interioară de care vorbim... Dar toate lucrurile astea implică, dacă stăm să privim mai atent, sensurile Dreptății — ale unei dreptăți politice deopotrivă și sociale. Acestei opere să ne devotăm — să nu credem că putem strivi pe altul, fără ca noi înșine să cădem subt dărâmături! — și opera aceasta se cere s'o construim acum. Am vrea să se știe că pentru ea noi ne batem aici — și pentru ea ziarul acesta apare, cu dificultăți imposibile, să mărturisim, și vom spune chiar cu durerea noastră de fiecare săptămână și zi!

Dar niciodată această regrupare a energiilor românești, această unitate a corpului național, nu ni s'a părut mai mult posibilă decât acum, decât la stările noastre de azi. Să privim puțin lumea politică, realitățile vieței noastre publice, și cred că vom fi foarte ușor de acord... Din vechile partide, partidele democratice vreau să spun, nu mi se pare să fi rămas prea mult. Ele se găsesc desființate de conjunctura externă mai întâi — așa încât regimul nostru intern le devine aproape indiferent.

Dar rămân câteva personalități. Și între ele desigur, între ele mai ales, figura mare a lui Iuliu Maniu. Inconjurat de un număr de luptători cari au știut să păstreze prin destule vicisitudini linia de atâta onoare, de atâta dârză intransigență a șefului lor, eu îl văd pe d. Maniu mai mult dând el însuș un sprijin prețios ordinei care încearcă să se construiască astăzi — cu aceste elemente ale unei Europe în care democrațiile n'ar mai putea să aibă cuvânt. Va fi util poate d. Maniu altădată? Cine ar putea s'o spună... Acum însă acest bărbat de Stat de atâta austeră morală, va recunoaște el singur probabil că ziua de azi nu e a lui — că n'ar putea fi a lui.

Atunci, poate, partidul liberal, — veți spune... Dar partidul liberal are domiciliu forțat îmi pare, cu d. Gh. Tătărăscu... El poate să rămână foarte bine acolo unde e pus! Nu se supără nimeni — toți suntem mulțumiți...

Dinu Brătianu, atunci? Dar d. Dinu Brătianu ce vrea, — ce-ar mai putea să dorească! Il văd agitându-se, cu incorigibila lui bătrânețe de atitudine, de vorbe și ton, dar sunt sigur că nimeni n'ar ști să-i găsească un loc și nimeni n'ar putea să-i priceapă într'o țară care se cere atâta de nouă, atâta de tânără, ce vrea și ce mai vine să facă bătrânul proprietar al fabricilor de hârtie — care n'a detestat niciodată, nimic, mai mult decât tumultul tineretului, elanul și suferința lui... A fost împotriva regimului vechi? Dar d. Dinu Brătianu ar fi vrut să-i substitue „democrația" liberală, încă mai veche! Nicio nuanță din ochii lui atât de închiși, n'a putut să întrevadă, măcar, cerul atât de albastru care încearcă să se lumineze azi... A fost împotriva torturilor care s'au aplicat tineretului?

Inseamnă aceasta poate că d. Dinu Brătianu are și inimă bună... Să-i mulțumim pentru ea! Nimeni totuș nu a cerut cu atâta stăruință ca dânsul să se sugrume, — în formele legii desigur! — dar să se sugrume oricum tot ce era elan tineresc și tot ce făgăduia să se schimbe într'o zi o țară îmbâcsită de atâți gheronți, de atâți plutocrați și de liberali... O țară în care d. Dinu Brătianu era atâta de confortabil și atâta de proprietar!

Tovarășul lui I. G. Duca atunci — care cel dintâi a scos din lege Garda de Fier! — ca prietenul, chiar peraponistul al d-lui Tătărăscu, să se mai creadă oare atâta de necesar și în ziua de azi, să se creadă poate încă atât de util?... Așa de iremediabil bătrân cum îl văd, regretabilul pensionar politic simt că riscă foarte mult astăzi să ia forma unui lamentabil semn de întrebare!

D. General ION ANTONESCU

(Continuare în pag. 3-a)

DOCUMENTARI

LONDRA — CARE VA FI SOARTA CAPITALEI IMPERIULUI ENGLEZ?

In aceste zile, atenția opiniei publice mondiale se concentrează asupra Londrei. Soarta acestui oraș interesează cercul occidental de cultură, printre metropolele căruia figurează și Londra. Va avea Londra, în aceste zile dramatice, soarta Varșoviei? Nu numai Londonezii și ceilalți locuitori ai insulei, ci și Europa și lumea întreagă își pun astăzi această întrebare.

Răspunsul depinde în mare măsură de însăși structura Londrei. El depinde îndeosebi de faptul dacă și în ce măsură Londra oferă obiective militare importante și cum sunt situate acestea.

Spre deosebire de Berlin și Paris, Londra nu este construită după un plan sistematic și unitar, ci s'a format, în decursul secolelor, din mai multe localități apropiate. Centrul ei este cartierul financiar al City-ului. Aci se află noaptea 10.000 de oameni, iar ziua peste 450.000; zilnic circulă prin City cam 1 milion jumătate de oameni. Dacă luăm în considerație și spațiul dintre Harwich-Oxford-Southampton-Dover, această mare regiune industrială cuprinde circa 16 milioane de oameni. In Răsăritul City-ului, Tamisa de jos constituie, dela London-Bridge până la gura fluviului, un singur port lung de 35 km., cel mai lung port din lume. Pe lângă instalațiile de port dealungul fluviului, el cuprinde și numeroasele „dock"-uri cu uriașele depozite, silozuri, instalații moderne de îmbarcare și debarcare, rețele speciale de căi ferate, etc. Intre acestea se află cele mai mari uzine de gaz și electricitate. Strâns legate de regiunea portului industrială, se întind aci locuințele sărace ale lucrătorilor. In mijlocul acestora se află și cele mai mari întreprinderi de armament, de pildă Arsenalul din Woolwich (fabrică de tunuri și munițiuni), Royal Ordonance Factory din Enfield (fabrică de puști) și multe altele. Astfel, acea parte a Londrei, asupra căreia s'a concentrat până acum atacul german, este practic un singur centru de obiective militare, întreprinderi de armament și depozite. Spre deosebire de Berlin, cartierele de locuințe nu sunt separate de întreprinderile de armament; multe dintre ele sunt împrăștiate pe întreg întinsul capitalei engleze; așa, de pildă, în Weybridge și în Kingston sunt situate uzine de avioane.

Incă în Iulie 1939, s'a discutat în presa engleză și în Parlamentul londonez problema, dacă trebuie stopată această industrializare lipsită de sistem a Londrei care urmează noua industrie în ținuturile industriale din Nord. Oportunitatea și interese particulare au împiedecat rezolvarea problemei. Astfel s'au construit în toate părțile Londrei, în cadrul planului de înarmare, fabrici noui de avioane, instrumente optice, care de luptă, măști de gaz, etc. Când ieși din Londra spre Vest, pe una din marile șosele, rămâi uimit în fața lipsei de sistem a acestei construcții industriale. După cartierele de locuințe nu dai în câmp liber, în plină natură, cum e cazul Berlinului și Parisului. Locuințele nu sunt deloc separate de uzinele industriale. In Londra, cartierele bogătașilor sunt urmate de cartiere sărace, iar după acestea încep marile șosele, pe stânga și dreapta cărora se întind când fabrici, când colonii de lucrători, când parcuri cu vile, când terenuri de sport.

In afară de acestea, trebuie relevată importanța Londrei ca centru de circulație, ca sediu guvernamental și ca centru al conducerii de război. In plus, Londra are numeroase centre ale apărării antiaeriene, tunuri, reflectoare, baloane captive etc. Deci corespunde realității afirmația că, dacă Londra este scoasă din luptă, Anglia pierde circa o treime din potențialul ei de război. Această cifră arată de ce importanță militară este actualul atac în contra Londrei. Tragic aci este că obiectivele militare ale Londrei sunt atât de strâns legate de locuințele populației civile, încât aceasta se află necesarmente în vârtejul celei mai aprige lupte și nu poate fi cruțată, cu toată buna voință și cu tot efortul făcut în această privință din partea Germaniei.

Imperiul colonial german de înaintea războiului mondial

Inaintea izbucnirii războiului mondial, Germania avea un imperiu colonial de 2,9 milioane kilometri pătrați cu o populație de aproximativ 12 milioane locuitori. In intervalul destul de scurt de 15 până la 20 de ani, în care ar fi putut avea loc exploatarea bogățiilor economice transoceanice, terenurile de plantații au crescut dela 1.190 hectare în anul 1896 la 179.000 hectare în anul 1913. In acelaș timp a crescut și capitalul întreprinderilor cărora avea câmpul de activitate în colonii dela 62 la 506 milioane mărci. Din această sumă un capital de 11,1 milioane mărci a fost investit de către 10 bănci, 101,8 milioane mărci de către 18 întreprinderi de navigații și comunicații, 111,9 milioane mărci de către 47 întreprinderi miniere, 117,7 milioane mărci de către 138 întreprinderi de plantații și creșterea vitelor și 133,5 milioane mărci de către 109 diferite alte întreprinderi comerciale și industriale. Rețeaua de căi ferate a fost extinsă dela 234 kilometri în 1900 la 4.176 kilometri în anul 1913. Intregul comerț (import și export), s'a desvoltat dela 58 milioane mărci în anul 1900 la 319 milioane mărci în anul 1913. Participarea patriei-mame germane la comerțul exterior al coloniilor sale, a fost de aproximativ o treime. Starea financiară a coloniilor s'a [illegible] așa de bine, încât în 1913, afară de vărsământul suplimentar al Reichului pentru trupele coloniale, toate celelalte cheltueli, chiar și dobânzile pentru împrumutul protecției teritoriului, au putut fi achitate din propriile mijloace.

Africa germană de est cu o suprafață de peste 1 milion kilometri pătrați, cu 7,7 milioane de locuitori, a fost colonia cea mai mare și cea mai populată a Germaniei. Cu propunere pentru o exploatare mai intensă a acestei țări, greutățile climatice destul de mari, impun nevoia unei imense irigații sistematice prin construirea de diguri și fântâni. Africa de est ar fi potrivită pentru creșterea vitelor pe o scară mai înaltă, dacă s'ar reuși stârpirea epidemiilor de vite (epizootii) cari domină pe-acolo. Accentul principal este însă de partea producției agricole. Indigenii produc, mai cu seamă pentru propria necesitate mei, porumb, orez, fistic și plante leguminoase. Prin cultura de plantații se obține sizan, capoc, cacao, ceai, portocale, cafea și bumbac. Cultura de sizan este în fruntea tuturor culturilor europene cu 115.000 hectare. Până în present silvicultura nu se face pe o scară mai intinsă în Africa germană de est. Exploatarea minieră se mărginește mai cu seamă la extragerea aurului, a micei și sării de bucătărie. Exploatarea diamantelor a fost îngăduită doar într'o mică măsură. Rețeaua de căi ferate ale germane de est se întinde peste 2.213 kilometri, pe când rețeaua șoselelor este de 33.000 kilometri.

Kamerun cuprinde o suprafață de 500.000 kilometri pătrați, cu aproximativ 2,6 milioane locuitori. In fruntea producției agricole este situată producția de cacao, apoi cultivarea uleiului de curmale, susan, fistic și banane. In marile păduri, care acoperă aproape 116.000 kilometri pătrați, există nenumărate feluri de lemn prețios, care până acum însă n'au putut fi exploatate într'o măsură mai mare, din cauza insuficienței mijloacelor de comunicație.

Togo a fost cu 1,12 milioane locuitori, pe circa 90.000 kilometri pătrați, colonia cea mai populată. Și aci, ca și în Africa germană de est — este de neapărată nevoie de sisteme regulate intense: irigații.

Cele mai importante mărfuri de export agrare din Togo, care în contrast față de Africa germană de est, sunt culese în general din cultivările indigene (culturile de plantații se fac numai într'o mică măsură), sunt: semințe de palmieri, ulei de curmale, copra, fistic, semințe de bumbac, bumbac, capoc și cacao. Pe lângă minereul descoperit la Banjeli din Nordul Togo-ului au mai fost descoperite și straturi de crom, titan, nichel, plumb, mica și aur.

Africa germană sud-vestică, are o întindere de 835.000 kilometri pătrați și are 360.000 locuitori. Numărul albilor s'a dublat aproape dela 1913 încoace și ar putea să fie acum de vreo 30.000. Tipic pentru Africa sud-vestică sunt întreprinderile fermiere, care sub conducerea proprietarilor albi leagă gospodăria de vite extensiv cu munca agricolă. Pentru creșterea vitelor este evaluat un teren de vreo 50 până la 60.000 milioane hectare. Creșterea de bovine ocupă primul loc. In 1936 numărul vitelor a fost evaluat la 700.000 de bucăți. Tot în acelaș timp, numărul oilor era de 2,5 milioane capete, dintre care aproximativ 1,5 milioane erau oi de karakul. In producția minieră arama deține primul loc, apoi urmează plumb, zinc și minereu de Vanadium. Africa sud-vestică este una dintre cele mai mari producătoare de Vanadium din lume. Starea comunicațiilor este destul de rea fiind un factor care împiedică desvoltarea pe o scară și mai mare a producției de minereu. Rezumativ se poate spune, că desvoltarea economică, care a fost întreprinsă încă sub protecția germană, a rămas neglijată foarte mult sub guvernele mandatare. Puterile mandatare au neglijat, de a conduce și mai departe o economie colonială care s'a dovedit folositoare, după părerea specialiștilor germani în chestiunile coloniale.

Cugetări despre valoarea armatei engleze

de Lt. Colonel Soldan

In ultima sa cuvântare în fața microfonului, d. Churchill a vorbit și despre posibilitatea unei invaziuni germane. El a găsit cuvinte foarte serioase, vorbind despre pretinsa pregătire germană în acest sens, a vorbit temeinicia germană, și insfârșit spunând că timpul viitor va fi peste măsură de periculos. După această cuvântare nu mai încape nicio îndoială că Anglia nu socotește o invazie germană numai posibilă, ci chiar ca o certitudine.

La socoteala aceasta engleză, din partea germană nu prea are ce să se spună. Fiecare om din Germania cât și din Anglia își mai poate aminti de ultima cuvântare a lui Adolf Hitler, și fiecare știe că Germania se poate servi aproape în chip extraordinar de surprize în ce privește locul, timpul și alegerea mijloacelor. Să lăsăm așadar la o parte întrebarea, când, unde, și în ce fel va începe Germania debarcarea trupelor sale, și să ne ocupăm astăzi doar de speranța cu care d. Churchill vrea să întâmpine această debarcare viitoare.

Premierul englez crede în superioritatea aviației engleze. Nu e nevoie să comentăm aceasta, deoarece faptele germane dovedesc mai mult decât toate vorbele. El crede în superioritatea maritimă, și insfârșit își pune mari speranțe în calitățile armatei engleze.

Trebue să ne punem doar întrebarea, dacă nu ar fi astăzi mai ușor ceeace acum 135 de ani a fost înlăturat doar printr'o întâmplare? Atunci, în anul 1805, Napoleon I, a pregătit după cum se știe, la Boulogne, 2.365 de vase cu un echipagiu de 12.000 oameni cu care a vrut să treacă în Anglia. El — un comandant genial de netăgăduit — a vrut să debarce cu 160.000 oameni, 10.000 cai și 650 de tunuri în Anglia. Aceasta desigur că era pe timpurile acelea o întreprindere extraordinar de îndrăzneață. Insă marele corsican credea orbește în putința de realizare. In acest sens el a trimes amiralului său, Villeneuve, care era cu flota franceză în fața Antilelor, o scrisoare, scriindu-i: „Nu zăboviți, nici o clipă, este nevoie doar să apăreți 24 de ore în Canal, și Anglia va fi în mâna noastră". Villeneuve însă a zăbovit și așa Nelson a mai avut timp destul ca să poată nimici flota franco-spaniolă la Trafalgar. Dacă Villeneuve n'ar fi zăbovit, istoria Europei desigur că ar fi luat alt curs. Deaceea și astăzi încă victoria de la Trafalgar trăește ca cea mai memorabilă victorie în istoria Angliei.

Dar ce s'ar fi întâmplat după debarcare? Asupra acestui lucru, însuși Napoleon scria înainte de a muri la Sfânta Elena următoarele: „După debarcare ar fi fost nevoie doar de o lovitură adevărată, de al cărei rezultat nu s'ar fi putut îndoi nimeni, și ce mi-aș fi făcut intrarea triumfală în Londra".

Așa de sigur era de victoria lui terestră. El știa că Anglia este tare pe mare, însă slabă în ce privește armata terestră.

Aceasta era întotdeauna așa. De când există imperiul, Anglia n'a găsit niciodată necesar, în contrast cu celelalte state continentale europene, să-și țină o armată de uscat însemnată. Englezii erau convinși că a trece Canalul Mânecii este o imposibilitate și că flota engleză este de nebiruit.

Deabia în 1939 chestiunea a devenit puțin mai serios privită. Dintr'aceasta a rezultat înainte de toate — cu toate că nu prea s'a mărturisit — reorganizarea armatei terestre engleze prin fostul ministru de război, jidanul Hore Belisha. S'a înțeles că trebuia ceva făcut. Fiindcă cu toate măsurile luate în vederea recrutării, deficitul de 1.300 ofițeri și 2.000 oameni al armatei regulate în 1938 a putut fi redus numai la 900 ofițeri și 16.000 oameni de trupă în 1939.

Dar și după această reorganizare după izbucnirea războiului, calitatea armatei engleze s'a schimbat foarte puțin. Trebuia să atingă cifra de 682.763 oameni. In această cifră a fost cuprins însă totul; armata regulată din patrie și cea din colonii, din India și Burma, armata teritorială cât și personalul de perfecționare la Corpurile ofițerești! Puțin, încă destul de puțin pentru uriașul imperiu britanic. O nimica toată față de straşnica armată germană.

Astăzi ar fi mai plăcut dacă s'ar putea scoate din pământ armate întregi. Dar nici cel puțin modesta mărire a înarmării n'a fost încă atinsă la izbucnirea războiului de către Hore Belisha. De abia că se făcea perfecționarea de șase luni a unei părți din cei 310.000 oameni care erau recrutați anual. Se cunosc cauzele: Greutăți de adăpostire, de procurarea echipamentului și a armelor. Toate acestea n'au fost ținute în secret. Nu s'a luat în tragic, căci nimeni nu credea în posibilitatea, că odată se vor duce lupte însăși pe insula britanică pentru apărarea întregului imperiu britanic.

Așa de puțin s'a crezut în posibilitatea aceasta, încât a venit luna Mai a fatală a declarat-o premierul în urma sa cuvântare din Septembrie în fața Camerii Comunelor] până s'a trecut la ridicarea unei armate terestre mai puternice. Aceasta s'a întâmplat tocmai în zilele în care Franța începea să se prăbușească.

Acum însă era lipsă de toate. Enorme cantități de tot felul de arme cari trebuiau să fie lăsate în fața, și înăuntrul Dunkerque-ului. Cu mâinile împreunate se cerea ajutor din partea Americii. Pentru 37 milioane dolari ar fi trebuit să livreze 600.000 puști și 500 de tunuri de 7,5 cm. America chiar a și livrat. Insă astăzi un trimis special a lui Eden, după cum se anunță din Washington, trebue să ducă tratative acolo pentrucă 300.000 de puști nu pot fi întrebuințate din cauza lipsei de muniții de calibrul necesar, iar cele 500 de tunuri, care sunt încă din timpul războiului mondial, sunt în cea mai mare parte de neîntrebuințat din cauză că nu mai fac nici doui bani!

Este greu dacă lipsesc toate temeliile necesare să faci în mijlocul războiului o armată puternică. In războiul mondial, aceasta nu i-ar fi reușit nici Angliei și nici Americii fără ajutorul Franței, o țară cu experiențe tradiționale mari în ce privește acest domeniu. Ea n'a pus la dispoziția aliaților săi numai arme, ci înainte de toate instructori, a perfecționat chiar regimente întregi în interiorul Franței înainte ca acestea să fie trimese pe front.

Astăzi însă lipsește și aceasta. Este lipsă de ofițeri, de instructori încercați. Se cumpănește deja să se instituiască cursuri ofițerești pentru studenți, pentru a micșora lipsa. Insă nici aceasta nu va putea înlocui niciodată lipsa de adevărați ofițeri specialiști. Armata teritorială nu poate obține deloc ofițeri. Aceasta a fost făcut cunoscut de curând de însuși ministrul de războiu Eden. Cu alte cuvinte, aceasta înseamnă că două treimi din armata engleză de astăzi nu poate fi întrebuințată. De altfel aceasta a fost spus destul de clar și de către generalul Hubert Gough, în „Times". El scria, că pentru a putea duce la o conducere metodică în luptă, este nevoie ca trupa să fie condusă de ofițeri și să domnească disciplina. Tot aceste griji au fost exprimate și de „Daily Mail". Un foarte renumit specialist elvețian, colonelul de stat major Daniker a scris zilele acestea în „Schweizerischen Monatshefte" cu privire la Anglia următoarele: „Este o iluzie gravă — așa zice el — să se creadă că s'ar mai putea avea astăzi un succes în războiu cu diviziile de ajutor înarmate și gărzile civile. Nu numai lipsa de perfecționare militară specială este cauza cea mai îndoielnică, ci lipsa de valori ostășești însuflețite. Regimente neinstruite destul, nu pot înregistra astăzi, sub aceste împrejurări un succes pe câmpul de luptă".

Anglia are sub arme nu mai puțin de 1 milioane de oameni — așa a declarat premierul englez cu ocazia aniversării unui an dela intrarea Angliei în războiu. Cu două luni însă mai de vreme el a spus însă, că Anglia dispune de o armată regulată de 1,¼ milioane oameni și peste 3/4 milioane de oameni de armată teritorială, în total așadar dispune numai de 2 milioane oameni pentru apărarea Angliei. La 14 August Eden a zis: „Mai avem vreo 1/2 milion de soldați bine instruiți. După 4 sau 5 săptămâni acești tineri soldați se mișcau ca niște veterani. Nici odată nu am putut observa un exemplu mai bun al spiritului ostășesc...".

D. Eden este desigur un bun diplomat. In timpul războiului mondial era chiar și ofițer. Insă cu desfășurările grade militare din ultimii doui zeci de ani, care și-au primit prin războaiele-fulger germane interpretarea practică, probabil că nu s'a deprins, căci altfel n'ar face o judecată așa de superficială asupra spiritului ostășesc. „Este un eres fals" — așa zice specialistul elvețian — și el judecă pe baza de experiență personale — „că s'ar putea duce și astăzi încă războaie cu trupe care au fost ridicate în slava ocurilor, care însă au fost pregătite numai foarte slab. Aceste trupe nu se pot măsura cu războiul technic de astăzi".

Anglia împreună cu ceilalți aliați puternici n'a putut să oprească pe continent înaintarea germană. Acum își imaginează, văzându-se singură, că va putea face acest lucru la ea pe insulă. Ciudată logică! Ea nu devine mai convinsă prin jonglarea unor sume de milioane. Probabil că printr'aceasta se caută liniștirea poporului englez care habar n'are de situația militară. Soldatul german știe cel aceasta aci. El își cunoaște puterea loviturii. El a prețuit armata Franței ca pe un inamic respectat. Armatei terestre engleze, el însă o întâmpină dela început cu conștiința absolutei superiorități. El știe că soarta Angliei care se conturează tot mai mult la orizont, este pecetluită. El va duce războiul-fulger împotriva Angliei și mai repede chiar decât l-a dus în Polonia, Norvegia, Olanda, Belgia și Franța.

Spitalul pe roate

Primul spital motorizat al Crucii Roșii germane a trecut în Basarabia în întâmpinarea refugiaților germani în curs de repatriere

In întâmpinarea germanilor cari sunt actualmente repatriați din Basarabia și Bucovina de Nord, a plecat din Viena o coloană de automobile: opt mașini locomotive cu câte două remorci, două autobuze ușoare de menaj, cinci automobile de persoane și câteva mașini cisterne pentru petrol și apă, care transportă primul spital motorizat al Crucii Roșii germane. O minunată operă a celei mai noui technice.

Acest spital, care este compus din 20 de remorci, reprezintă o operă minunată a technicei germane. Se poate spune, că aci orice detaliu până la ultimul șurub, a fost chibzuit și construit cu cea mai mare precizie. In acest parc de automobile sunt situate 32 de barăci, fiecare cu o suprafață de 53 metri pătrați, cu câte 400 de paturi și tot atâtea noptiere ca și întregul mobilier necesar unui spital cu sutele de instrumente și mijloace. Problemele de greutate și spațiu sunt rezolvate la această construcție cât se poate de desăvârșit.

Paturile de campanie au în poziție strânsă, o lățime de 3 centimetri, pe când noptierele strânse arată cât o carte mijlocie. Intrebuințarea metalului ușor și a noilor metode de construcție au dus la o considerabilă scădere de greutate și la o micșorare a spațiului care ar fi fost necesar. Pe când barăcile normale în această mărime au o greutate de 8.000 kgr., această baracă cântărește doar 1.800 kgr. Chiar și timpul necesar pentru construirea unei asemenea barăci este foarte scurt. Intr'o oră și jumătate, 7 oameni pot construi o asemenea baracă, pe când la celelalte modele care se întrebuințează este nevoie de câteva zile pentru acest lucru.

Acest spital, care ocupă un spațiu de 2.000 metri pătrați, poate fi ridicat chiar și pe un teren nepotrivit, fiindcă fundamentul fiecărei barăci este așezat pe 34 de pârghii de automobil, care pot fi mutate cu 40 centimetri în sus sau în jos după nevoie. Fiecare placă laterală, pe la trei sferturi ei, în partea de sus, are un geam solid din sticlă de plexi, care se poate deschide foarte ușor. Fâșia de lumină care intră în baracă prin aceste geamuri pe ambele părți, face o lumină prietenoasă, care dă sălii un aspect drăguț.

Mobilierul medicinal cuprinde toate mijloacele clinice, chirurgia, boli interne, de gât, nas, ochi și urechi, boli de dinți, ajutor la nașteri, boli femeiești și de [illegible]. Atașat la aceasta mai este și un laborator bacteriologic. Fiecărei clinici îi stă la dispoziție un [illegible] de specialist, care are cunoștințe despre toate mijloacele [illegible] medicină și chirurgie. Acest spital nu se deosebește cu nimic de un spital normal, posedă propria forță pentru iluminat, încălzire și apă, încât devine independent de uzina electrică și cea de apă. Propria cisternă pentru materii de combustibil, cu câteva mii de litri de combustibil, dă acestui spital unic, cu cele 10 mașini locomotive, 20 de remorci, autobuze și diferite alte automobile de persoane, o rază de acțiune de 2.000 kilometri. Intreținerea se face cu ajutorul unei uriașe bucătării ambulante și cu două bucătării de campanie. Pentru fiecare pat sunt prevăzute trei rânduri de lingerie, care sunt aduse într'un automobil-spălătorie. Toată lingeria are o greutate de 4.500 kgr.

Pentru sterilizarea instrumentelor, fiecărei barăci de operații îi stă la dispoziție un aparat de sterilizat electric, mic și transportabil. Desinfectarea lingeriei spitalului este făcută de un aparat mare, care este improvizat într'o remorcă.

Afară de aceasta, spitalul mai dispune și de o baracă pentru operații care este împodobită cu cele mai moderne mijloace și instrumente, de o farmacie și un aparat de despăduchiere improvizat într'un asemenea autobuz cu combustibil de petrol, care despăduchiază complect în două ore, 60 de vestminte.

Coloana de automobile, în marș, o lungime de 800 metri și parcurge în mediu 30 kilometri pe oră. Echipajul spitalului este compus din un medic șef, nouă medici, un farmacist, 40 de surori, ajutoare de surori și ajutoare ca și personalul technic, de îngrijire și de administrație.

Spitalul motorizat a fost pus în funcțiune pentru prima dată în Decembrie 1939, la Litzmannstadt, cu ocazia repatrierii germanilor din Volinia, dovedindu-se folositor. A doua punere în funcțiune a urmat în Franța, iar acum drumul merge în jos în spre Belgrad, pentru a da germanilor bolnavi repatriați din Basarabia și Bucovina de Nord, ajutorul cel mai bun și cele mai bune îngrijiri.

SFÂRȘITUL ANTANTEI VALUTARE

„Antanta cordială" dintre Franța și Anglia a existat mult chiar prea mult timp pentru „fericirea" poporului francez, care în ultimii ani a fost coborît din situația de partener în acea de vasal. Ințelegerea valutară dintre Franța și Anglia a existat numai o jumătate de an, însă chiar în acest scurt timp ea a însemnat pentru francezi acelaș lucru ca și „antanta cordială".

Franța a făcut politica ei proprie valutară până mai anii trecuți. După conferința mondială economică din 1933 s'a găsit chiar în contrast categoric cu politica valutară engleză. Impotriva intrigilor engleze și tatonărilor americane, delegația franceză sub conducerea lui George Bonnet s'a pronunțat pentru stabilizarea valutei pe baza aurului. George Bonnet era exponentul așa zisului bloc-aur care s'a împotrivit blocului lirei sterline. Insă blocului-aur condus de francezi nu i-a fost dat să trăiască multă vreme. Această directivă nu convenea englezilor, deoarece aceștia aveau nevoie de un mare număr de partizani în blocul lirei sterline, pentru a putea arunca pe spatele cât mai multora propriile lor nevoi de devize. De acela Londra s'a folosit de toate mijloacele pentru a face presiune asupra francului francez. In Londra se puse la cale propaganda pentru a goni capitalul francez. Creditul francez a fost compromis prin aceea că s'a vorbit de devalorizarea francului și prin speculare violentă contra lui. Când jidanul Leon Blum care acum este urmărit penal, a devenit președintele consiliului de miniștri francez a fost detronat depe baza lui aur.

Londra însă nu era mulțumită cu succesul. Ea s'a folosit de dificultățile Băncii Naționale franceze, pentru a câștiga influență asupra hotărârilor Băncei Franței, acordând credite de lire sterline pe termen scurt. Cu datoriile Franței în buzunar, nu mai era greu pentru englezi de a răspândi anumite informațiuni tendențioase înaintea fiecărui termen de plată, asupra capacității de acoperire a visteriei franceze, asupra șovăelilor engleze în cele ce privește prelungirea creditului și asupra necesității noilor garanții de aur franceze. Un atare atac psihologic asupra francului era suficient pentru a provoca un nou exod al capitalurilor cu toate efectele lor fatale asupra valutei și economiei franceze.

In toamna lui 1937, a trebuit Franța, să capituleze din punct de vedere financiar. Din partea partenerului „Antantei Cordiale" i s'a impus francezilor un războiu monetar cu efecte ucigătoare. Pierderile de aur francez în acea vreme au devenit un pilon de aur al patrimoniului american care la ora actuală posedă peste 20 miliarde dolari aur. Franța s'a asociat Blocului-sterlinului.

D. Reynaud, care la izbucnirea războiului era ministrul de finanțe în Paris, nu avusese niciodată scrupule financiare; acest lucru a reieșit în mod evident din colaborarea sa cu Banca Mendelsohn din Amsterdam într'un timp falimentară. El încredințase acestei Bănci foarte multe emisiuni ale împrumuturilor franceze, într'o vreme când nu mai exista o piață suficientă pe planul internațional și cu atât mai mult în Olanda. Reynaud, nici în Noembrie trecut nu avusese intenția de a pune capăt înțelegerii valutare cu Anglia. Era o antantă necurată. Un partener căuta să tragă foloase din averea celuilalt. Englezii care de fapt au cuvânt hotărîtor în această chestiune se laudă pentrucă au reușit să aibă la dispoziție aurul francez. Englezii, încercară să facă plăcută alianța monetară franco-engleză, în fața acelora cari ar fi avut ceva de spus împotriva ei, prin aceea că le puneau mereu în față bogățiile nesfârșite, pe care le posedă Imperiul. Dacă aceste două țări s'au unit în această antantă valutară, este un semn, că ambele nu au avut destulă încredere reciprocă și nici putere de a conduce de unul singur războiul economic. Oare Franța ar fi putut primi material mai ieftin din Statele Unite pentru înarmarea ei? Sau poate englezii, datorită flotei lor mai puternică s'ar fi putut aproviziona numai pe ei înșiși cu produse de peste Ocean?

In cuvinte bombastice, ambele guverne au dat asigurări că această alianță valutară va trăi și după victorie; ea trebue să fie o dovadă și după încheierea păcii a prieteniei și a colaborării forțelor ambelor națiuni. Insă totul a căzut în baltă când Franța a cerut armistițiul. Orice colaborare a fost nimicită din ceasul în care Anglia a anunțat blocada contra Franței. Antanta valutară exista deja de mult numai pe hârtie, din momentul în care Londra a încetat de a mai primi și schimba francul francez chiar pentru emigranți. Sfârșitul oficial al antantei monetare a fost abia de curând anunțat. Guvernul francez din Vichy a întrerupt definitiv legătura de până acum a francului francez față de liră și l-a legat la dolar.

Antanta valutară a trăit puțin. Ea a fost considerată de englezi ca un triumf al multor ani de străduinți, pentru Franța era cel mult o speranță vagă; în realitate ea a fost o mare iluzie politică, o amară înșelare asupra forțelor „antantei cordiale" cari s'au prăbușit.

Privind în urmă

In vâltoarea anilor cari trec, cu o repeziciune crudă, îmi adun adeseori în minte, amintirile unui abucuhuş, ce m'a făcut cândva să cred, cu toată puterea credinţei, într'o Românie curată ca lacrima şi de neclintit în puterea ei. Gândurile acestea neîndrănate, s'au depănat mai departe, începând din 1923, până când în anul 1938, viaţa s'a frânt în două şi în locul aparenţelor s'a apropiat catastrofa, tirania fără seamăn a aşa zisei „renaşteri naţionale".

In răstimpul acestei amarei cuvântul nostru purtat în inimă n'a mai găsit ecoul de altă dată, iar scrisul nostru n'a mai văzut lumina. Ca o protestare împotriva acestei închisori, m'am gândit să adun laolaltă toate frământările vieţii studenţeşti începând din anul 1923, frământări pe care le-am trăit şi din mareasma cărora mi-am făurit idealul de foc. La 7 Martie 1940, când mi-am scos din sertare documentele prăfuite adunate cu grijă în anii de luptă, nu m'am gândit că se putea vreodată să dau viaţă acestor confruntări cu trecutul. Am înşirat pe hârtie cu voluptate toată răzvrătirea unei tinereţi, simţind parcă, în suflet, o binefăcătoare mângâiere. Am privit în cei 17 ani de sublimă încordare ca într'o carte de istorie citită de un adolescent, în care a subliniat cu roşu, toate pasagiile emoţionante. Pe acestea le-am însemnat pe hârtie, pentru mine şi pentru revolta mea înăbuşită.

Iată însă că, Dumnezeu a vroit, mai înainte de orice aşteptare, ca dictatura odioasă să se prăbuşească. Astăzi, putem păşi iarăş, în lumina dreptăţii. Naţionalismul nu mai e subversiv, iar trecutul de sânge al sbuciumării noastre poate apărea, fără sfială, ca fiind un component nediscutabil al fiinţei actualului stat. Deaceea răsfoind caetul meu, mă opresc asupra unui capitol pe care îl socotesc mai apropiat de stilul „Invierii"... Il dau cititorilor, cu promisiunea că odată, voi putea da la lumină întreaga încercare de a fixa cu umilele mele mijloace, o descriere a mişcărilor studenţeşti şi naţionaliste, începând din anul 1923.

... *Veniam în Bucureşti pentru prima oară. Capitala îmi apărea, în acea zi de toamnă — sgomotoasă şi vulgară. Priveam în necunoscut cu sfială de provincial. Nu m'am regăsit, nici în viaţa bulevardelor şi nici în cafenelele îmbâcsite şi monotone. Am căutat parcurile cu alei tăiate din melancolie şi ca orice provincial, m'am avântat în muzee, cercetând cu pedanterie de bacalaureat, trecutul nostru de artă. Mă simţiam obligat să-mi manifest competenţa: purtam lavalieră, părul lung, pălărie cu boruri largi şi eram, mai presus de toate... student în arhitectură...*

Toate acestea, însă, nu mă satisfăceau îndeajuns. De un an de zile, studenţimea desfăşura marea bătălie antisemită. Participam, platonic, încă de pe băncile liceului, la lupta eroică a „camarazilor" mai mari. Eram împins de vagi convingeri antisemite. Ceeace mă atrăgea însă, în această mişcare, era — probabil — un instinct.

Am luat „primul contact", cu viaţa studenţească, la cantina „Gutemberg".

Sgomotul de farfurii de tablă şi tacâmuri, este întrerupt, deodată, de un student, care, urcându-se pe un scaun, atrage atenţia colegilor, că în sală se găseşte un student jidan. Fără de nici un comentariu, câţiva zeci de pumni se ridicară deodată asupra jidanului, care, fu culcat la pământ. Am asistat la scenă cu o emoţie neînţeleasă acuma. Am socotit-o penibilă. Mai târziu, în aceaş sală de cantină am asistat la o întrunire. Pe o scenă improvizată s'au ţinut discursuri înflăcărate: se cerea rezolvarea doleanţelor dela 10 Decembrie. Intrunirea m'a entuziasmat. Apoi, am ieşit în stradă. Cele câteva cordoane de jandarmi au fost sfărâmate. Ţinta era: Sărindarul. După ce am manifestat ostil în faţa ziarelor „Dimineaţa" şi Adevărul, ne-am răspândit în linişte...

Câtă satisfacţie ne năvălea în suflet, atuncia când, trecând peste baionete ne puteam striga revolta sub zidurile năpăditoare ale cetăţii jidoveşti. Aci era locul nostru de întâlnire. Prefectul de poliţie — generalul Nicoleanu, — ne întâmpina, uneori răstit, alteori cu o voce părintească.

In vremea aceia, nimeni n'ar fi îndrăznit să se atingă de un student. Cauza studenţească, era cauza întregei Ţări.

Inimile tresăreau de bucurie, atuncea când, în zornăitul geamurilor sparte, străbăteam calea Victoriei acoperind sgomotul străzii cu un strigăt masiv de: jos jidanii. Creştinii, — de toate categoriile se ataşau de coloanele noastre nesfârşite şi din miile de piepturi se înălţa solemn şi tumultos, imnul studenţesc:

„Studenţi creşti din România Mare,
„Se îmbracă în doliu neamul românesc..."

Jidanii, speriaţi, îşi ascundeau groaza în dosul obloanelor trase. Cei ce îndrăzneau să mai circule pe străzi, erau izbiţi de caldarâm.

Fără îndoială, că aceste manifestaţiuni n'au rezolvat chestia jidovească. Ele însă îndeplinea o importantă funcţie: înfruntau obrăznicia jidovească şi întreţineau viu spiritul şi lupta antisemită. Aceasta, cu atât mai mult cu cât, studenţimea de atunci avea o indiscutabilă autoritate morală. Ea era cinstită.

Se avântase în acea luptă cu aceeaşi elan al tinereţii. Conducătorii ei, nu cunoşteau încovoierea umilă din anticamerile miniştrilor. Ei nu făceau jocul nimănui. Micile conciliabile dintre autorităţi şi studenţime avea loc în stradă: în lupta...

Treptat, m'am apropiat şi mai mult de Mişcarea studenţească. In curând am fost introdus în sanctuarul celor: căminul societăţii studenţilor în medicină.

Numai cine a participat, la una din şedinţele studenţimei, care aveau loc în subsolul căminului studenţilor în medicină, poate să-şi dea seama de câtă seriozitate, punea în acea vreme, conducătorii studenţimei, în marea lor bătălie. Am pătruns aci în anul 1924, ca locuitor al cercului studenţesc Dojan. Am participat, în această calitate la neuitatele şedinţe prezidate de Costache Dănulescu. Imi apare şi acum în minte, proectându-se pe zidurile neîncuiate, figura aceea de o paloare impresionantă a acelui ce conducea atuncea destinele studenţimei din întreaga ţară. Fiecare, aveam misiunea de a se prezenta la diferitele facultăţi pentru a împiedica pe studenţi de a intra la cursuri. Acolo lupta se dădea pe viaţă şi pe moarte: deoparte studenţii jidani, sprijiniţi de aşa zişii ... precum şi de poliţie; de cealaltă parte, studenţimea naţionalistă întreţinută de noi prin îndemnuri şi manifeste. Cheiul Dâmboviţei, (în dreptul laboratorului facultăţii de ştiinţe) precum şi splaiul independenţei, au fost adesea, câmpuri de bătălii crâncene. Sângele curgea deoparte şi de alta. Poliţia, care de obicei apărea mai târziu, venia să-şi ia prizonierii de rigoare. La poliţie, tratamentul era cunoscut: o amenintare — care de obicei nu impresiona pe nimeni şi apoi... o declaraţie. Târziu, noaptea, când oraşul dormia adânc, uşa camerei — transformată în închisoare —, se deschidea şi un comisar copleşit de băutura zilei, te băga uşor pe spate şi-ţi spunea: Hei tinere! Eşti liber

„Eram liber!"...! Dar nu această libertate ne interesa pe noi. In sufletele noastre, ardeau dorurile unei libertăţi. Invăţasem dela marele nostru A. C. Cuza, că prin sacrificiul nostru, naţia se va libera de sub jugul jidovesc...

A doua zi, reluam lupta. Din nou, ne coboram pe scara aceea îngustă, de fier, care ducea în subsolul căminului studenţilor în medicină (palatul de aur al visurilor noastre).

Aci ne-am cunoscut unii pe alţii: D-rul Dănulescu, C. Dăniţă, Ninu Ionescu, Gh. Sârbulescu, Ion Filberi, Nic. Boşu şi alţii... Toate aceste nume, îmi răscolesc amintirea...

Astăzi, parte din ei au murit... parte s'au amestecat în marea mulţime, absorbiţi de grija unei banale existenţi. Alţii, ai căror nume nu vreau să-l însemn aci, au dezertat, sărind după tribuna studenţească, într'o slujbă încredinţată de un om politic oarecare. Poate că, viaţa de belşug le-a îi dând acuma satisfacţii deşarte. Sunt sigur însă, că acei ce s'au coborît o singură dată pe scara îngustă de fier dela soc. studenţilor în medicină, s'au coborît pentru totdeauna în inima Ţării. Acolo, i-au auzit plânsul înăbuşit, pentru care şi au jurat ca să lupte.

Dacă totuşi au dezertat, înseamnă că se vor întâlni totdeauna cu sfâşietoarea remuşcare, de a nu-şi fi îndeplinit datoria.

Iar cei ce stăpâniţi de o copleşitoare luptă vie, se întâlnesc în fiecare an, la marea sărbătoare a studenţimei, 10 Decembrie, cu spiritul mişcării studenţeşti dela 1922.

La acest praznic, vin şi sufletele celor ce-au murit.

N. Muciclescu-Tuneri
Arhitect

Ecourile luptei noastre

Din scrisorile primite în ultimul timp de directorul nostru, o publicăm pe aceasta a cărei semnificaţie ni se pare deosebită.

Iubite D-le Director

Intâmplător şi spre fericirea mea, căzutu-mi-a mai eri, primul număr al „Invierii"; pentru ca peste clipele de grijă şi amărăciuni, inerente pribegiei mele, să mă întâlnesc cu prietenia unor rânduri pe cari adolescenţa-mi basarabeană le-a preţuit şi înţeles destul...

In rândurile acele, de o sinceritate aşa de rară acum, pe o pagină de gazetă, adresate d-lui vice-preşedinte al Consiliului, am găsit cel mai reconfortant refugiu al unui student pribeag în Patria-i mutilată. Sunt student în drept, şi ca fugar de pe meleagurile Hotinului meu drag, nu mi-am încovoiat spinarea după ajutoare ci am lucrat până acuma, ca mecanic la o batoză cu tractor, timp de 2 luni, pe moşia satului Broscăuţi, jud. Dorohoi.

Idealul meu şi al tuturor fraţilor mei de bejenie nu este de a ne arăta inteligenţi ci harnici, sinceri, neînfricaţi. Aşa vom învinge şi ne vom reîntoarce la prispele noastre, pe colinele noastre sfinte şi dragi.

Nu bocim pe liziera Prutului, dar existenţa nu ne poate fi justificată decât într'o anumită tranşee: acea a sfintei noastre tridente basarabene.

Acuma însă o spovedanie:

Basarabia a fost un sat fără câini; o ştiţi. Copilăria celor din anii mei, feciori ai brazdei, trimiş la şcoala secundară, se ridica într'o atmosferă jadă, de tâlhărie şi satrapie iudaică. „Limba de salon" pentru nenorocita noastră pătură intelectuală şi burgheză: cea rusă; jidovi atotstăpânitori, tricolorul urgisit, fanionul roşu din ce în ce mai obraznic, părinţii noştri, ţăranii robi pe moşie jidovească.

In acest amestec de forţe negative, cu ce s'ar fi putut întâlni pasta receptivă a puilor de Moldoveni, pentru a creşte în dragoste de Neam, de Patrie??

. . . .

Era în 1926, copil de şcoală primară, într'o caldă zi de Septembrie, cu maica, îmi petreceam părintele spre Iaşi. Intr'o căruţă, tata cu moş Filip a Petroaie şi Vasile a Bajurasei se duceau la Cuza. Şi-mi aduc aminte, cu ce suflet, cu ce bucurie, cu ce nădejde, după 2 săptămâni de drum, se'ntorceau de la Iaşi cu un tricolor cu svastică sub suman.

Cum se adunau ţăranii noaptea, închişi în casă la noi, cu obloanele trase, şi descifrau „programul lui Tata Cuza!"

Câte arestări, câte baionete, câte zile de închisoare!

Aşa ne-am întâlnit noi cu ţara! In numele lui A. C. Cuza s'a înfipt tricolorul în Basarabia. Naţionalismul lui ne-a ridicat. Sufletul Basarabiei prin A. C. Cuza s'a recâştigat!

Iată nu mai este: în 1933 l-au răpus jidanii, în 1936 l-au ucis pe Damian şi câţi ţărani n'au mai căzut!

Jertfe pentru Basarabia — jertfită acum, — în numele lui A. C. Cuza.

Dar în casele în cari ne plâng mamele, dincolo de Prutul blestemului nostru, icoana lui Cuza, a lui Goga ne străjuiesc permanenţa şi credinţa în izbândă!!!

Acum, odată cu biruinţa mişcării legionare, dela unii fraţi am auzit dispreţ. Oare fost-am noi trădători de ţară, de l-am urmat pe A. C. Cuza? Naţionalismul nostru a fost interesat? Gândul nostru, al acelora ce nu alergăm pentru a ne retracta totul imediat, este subversiv? Suntem cei mai răi, şi pentru a-l fi urmat pe A. C. Cuza ne trebue cenuşă în creştet?

Intrebări ce şi le pun acei ce nu i-au duşmănit pe legionari, ce au militat pentru acelaşi ideal şi cari nu au fost nici nu vor fi lichele cu psihologie de chelneri democraţi.

Pentru onoarea şi demnitatea lor, cuvântul d-stre din „Invierea", se va întâlni cu sufletul şi aprobarea celor ce tac şi muncesc întru binele Patriei, pentru reintregirea ei.

Izbândă şi Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

Dumitru Casacu
student pribeag, gânduit

GRÂUL AUSTRALIAN

Pe coasta de Aur se nimiceşte cacao; porumbul în Argentina; cafeaua în Brazilia; acestea sunt urmările blocadei engleze, care nu a lovit Germania, ci ţările exportatoare de peste Ocean. Toată lumea a simţit, că a sosit timpul, să se pună capăt acestui abuz şi dominaţiei maritime britanice. Cacao, porumbul, cafeaua — când vine rândul grâului să fie distrus?

Ţara grâului, Australia, se apropie de o primejdioasă criză economică. Australia produce anual 5,5—7,5 milioane tone din care numai 1,5 milioane tone se consumă în ţară. Din cauza blocadei engleze, nici măcar grâul recoltat anul trecut n'a putut fi desfăcut complect pe piaţă. Pentru noua recoltă se resimt şi mai mari nevoi de desfacere. Europa, nu cade pe primul plan al cumpărătorilor. Anglia nu poate să-şi menţină obligaţiunile contractate de a importa, din cauza lipsei de vapoare. Intre timp guvernul australian, a anunţat că va cumpăra prin monopolul statului surplusul de grâu! Intrebarea e, dacă sunt suficiente de numeroase silozurile să mai depoziteze grâu şi dacă mijloacele statului pot realiza executarea cumpărăturilor? Starea financiară a Australiei nu este tocmai roză; credit din Londra n'a mai fost dat, din ultimul an premergător războiului, cu atât mai mult nu poate fi acordat astăzi. Fermierii australieni se tem, că preţul de cumpărare al statului va fi extrem de mic şi abia va acoperi cheltuielile de producţie. In Australia se recunoaşte că, politica blocadei engleze, a determinat Europa, să se aprovizioneze singură pentru o politică de aprovizionare pe timp îndelungat. După porumb, poate într'o zi veni rândul grâului să servească drept combustibil pentru locomotive, sau să fie aruncat în mare, cum s'a întâmplat cu cafeaua în Brazilia, dacă la porunca Londrei nu va trebui să fie ars pe coasta de aur!

Dela şantier în sala de prelegeri

Statul german dă tinerilor elemente talentate posibilitatea, să studieze. Muncitori şi meseriaşi talentaţi, buni lucrători şi activi membri ai mişcării naţional-socialiste, obţin burse dela Fundaţia Langemarck. Indiferent de starea lor socială şi de instrucţia pregătitoare, aceşti tineri pot alege profesiunea academică dorită.

Un talentat lucrător, a obţinut o bursă dela Fundaţia Langemarck. Graţie acesteia el va deveni un bun medic.

Dela şantier în sala de prelegeri. După o pregătire corespunzătoare tânărul poate să-şi înceapă studiile la universitate.

ETICA LEGIONARĂ

de AL. AL. LEONTESCU

Legionarismul, care este — cum spunea profesorul Nae Ionescu — „ortodoxia transformată în acţiune politică", a pornit dela comunitatea de dragoste şi de jertfă. Această concepţie este însăşi cheia de boltă a bisericei noastre ortodoxe. Dela aceasta, tot timpul de doi ani şi jumătate, cât a durat prigoana contra mişcărei legionare, nu s'au abătut nici Căpitanul şi nici unul dintre martirii legionari. A muri pentru legiune şi Căpitan, adică pentru acea comunitate de dragoste şi jertfă, a fost supremul ţel, „ultima ratio" a tuturor acelora care moştenisără de la Ionel Moţa devisa că „cea mai puternică dinamită este propria noastră cenuşă".

A zidi la temelia oricărei creaţiuni omeneşti însăşi viaţa, dacă este nevoie, este tot ce poate fi mai firesc pentru un creştin adevărat. Pentrucă nu viaţa în sine, în înţelesul strict biologic, are vre-o valoare, — ci faptele vieţii, singurele cari rămân deaitiei, şi care corespund menirii omului de creatură a lui Dumnezeu. Insuşi Hristos a murit pe cruce pentru oameni. Faptu de pe Golgota e măsura supremă prin care, Mântuitorul lumii, dăruindu-se morţii, a căutat să ne arate că nu viaţa are valoare, ci faptele vieţii, cari pot fi minunate, dacă ele sânt pe planul lui Dumnezeu. In moartea lui Hristos găsim întruchipată comunitatea de dragoste şi de jertfă, pe care El ne-a lăsat-o moştenire şi pe care, cine n'o înţelege şi-o calcă în picioare, nu este creştin adevărat.

De aceia, ca să fii legionar, trebuie să fii creştin. Sau, mai bine zis, numai un creştin în adevăratul înţeles al cuvântului poate fi legionar. Legionar şi creştin, deci, nu sânt două noţiuni, ci o singură noţiune. Sau, noţiunea de creştin complectează şi transfigurează noţiunea de legionar. Măsura vieţii lui Hristos este măsura vieţii legionare. Jertfa Căpitanului, jertfa vie, jertfa lui supremă, este integrarea definitivă a Legiunii în măsura vieţii lui Hristos. Aşa dar, biruinţa vine din întunericul mormântului, din moartea cea biruită de Hristos şi de toţi acei care mărturisesc pentru El.

Legionarismul, ca şi ortodoxia, nu este propriu zis o doctrină; ci o trăire. De aceia nu poţi spune cred în legionarism, ci mărturisesc credinţa în legionarism. A mărturisi e mai mult decât a crede. A crede, este raportat la minte; a mărturisi, este raportat la inimă. Şi Căpitanul Legiunii a făcut apel la inimă şi nu la minte. El ştia că de acolo dela inimă, din lăuntrul fiinţei, porneşte regenerarea omului. Că numai ascultând poruncile inimei poţi umbla pe căile lui Dumnezeu. Şi cum legiunea trăieşte subt semnul lui Hristos, legionarul nu poate fi decât ostaş al lui Hristos în slujba Patriei şi a Neamului.

A trăi viaţa legionară, înseamnă a te despărţi, de bună voie, de toate bunurile pământeşti. Trăirea, despre care vorbeşte Căpitanul, echivalează cu o dăruire totală şi care de multe ori cere chiar sacrificiul vieţii. Metafizica jertfei e poate însăşi metafizica legionarismului. Mormântul a fost şi va rămâne tăria de granit a legiunii. Cu cât vor fi mai multe morminte, cu atât biruinţa legionară va fi mai adâncă, mai definitivă. Prin verticala care uneşte pământul cu cerul, şi care exclude trăirea orizontală care e de esenţă pur lumească, legiunea şi-a fixat stâlpii cei doi poli ai vieţii în temporal şi transcendent.

Dar verticalismul acesta corespunde însăşi vieţii asceţilor şi martirilor creştini, însăşi Bisericei ortodoxe care se leagă de Hristos numai prin linie verticală. Viaţa de şarpe, viaţa târâtă, viaţa de compromisuri, nu poate aparţine legionarilor. Nici Hristos n'a iubit pe acei cari umblau pe două cărări, adică pe acei cari nu erau nici „calzi" şi nici „reci" — cum spune Evanghelia. Viaţa legionară e o viaţă dreaptă. Ea îşi are rădăcini în lumea asceţilor şi a martirilor, a eroilor şi a sfinţilor. De aceia, miile de morţi legionari ucişi pentru Hristos şi Naţiune, sânt pentru noi asceţi şi martiri, sfinţi şi eroi. Când se va scrie istoria martirajului legionar, se va scrie, de fapt, istoria naţionalismului românesc integral, care, ca la nici un alt neam pe lume, a dat naştere la mii de eroi şi de martiri. Dela tragerea pe roată a lui Horia la uciderea mişelească a legionarilor, acesta este drumul de durere şi de sânge al neamului românesc care şi-a cerut dreptate şi libertate în numele lui Hristos.

Căpitanul Legiunii, punând preţ numai pe înălţarea sufletului, ştia că răul rezidă în om şi că purificarea, salvarea omului nu poate fi decât din lăuntru în afară. Omul nou visat de Căpitan este omul recreştinat, Adică omul care îşi impune sufletului o educaţie strict creştină. Dar această educaţie a sufletului, această recreştinare, înseamnă o autentică trăire a vieţii în conformitate cu măsura vieţii lui Hristos. Când Dostoiewski afirmă că ţăran înseamnă ortodox şi ortodox înseamnă ţăran, noi putem afirma cu toată convingerea că, într'adevăr, legionar înseamnă ortodox, fără a forţa logica prin aceasta aşa cum a forţat-o Dostoiewski.

„Recunoaştem că sântem păcătoşi, aceasta este atitudinea Legiunii faţă de Biserică". Acestea cuvinte ale Căpitanului sânt edificatoare. Purificarea sufletelor, prin ortodoxie, este necesară. Nu este de ajuns să afirmi că eşti creştin. Ci trebuie să doveşti prin fapte, prin însăşi viaţa ta, că eşti creştin. Ortodoxia este o trăire şi nu o dogmă. A trăi în Hristos, înseamnă a mărturisi pentru Hristos, adică pentru viaţa şi faptele Mântuitorului lumii. Mărturisind păcatul, Căpitanul mărturisea, smerit, puţinătatea omului faţă de Dumnezeu. Şi pentru că sântem păcătoşi cerem ocrotirea Bisericii. De aceia, legiunea trăind sub ocrotirea Arhanghelului Mihail, trăieşte de fapt sub semnul Bisericii lui Hristos. Şi cum Biserica lui Hristos este vie, legiunea, care trăieşte sub ocrotirea ortodoxiei, este şi ea vie prin faptele ei şi prin credinţa nestrămutată în Hristos. Viaţa legiunii este legată de viaţa Bisericii; faptele legiunii sânt legate de faptele Mântuitorului, adică de comunitatea de dragoste şi de jertfă pe care Hristos ne-a dat-o drept normă de viaţă.

Biruinţa legionarismului este, înainte de toate, o biruinţă spirituală. Şi aşa va trebui să rămână până la sfârşit. Legionarismul a biruit prin forţa lui lăuntrică, prin nemaiîntâlnita lui forţă morală, adică prin capacitatea fără de seamăn a dragostei şi a jertfei. Şi această biruinţă legionară n'a fost o revoluţie, ca'n Apus, cu baricade şi cu mulţimi adunate pe străzi. Şi nici n'a fost o revoluţie, ci o evoluţie. Sau dacă a fost, totuşi, o revoluţie, ea s'a consumat înlăuntrul sufletului legionar, care a ars, fără prihană, până la cenuşă. Revoluţia legionară a fost o revoluţie a suferinţii şi a martirajului, a sfinţeniei şi a eroismului. Ea s'a petrecut, într'o oarecare măsură, aşa cum am întrezărit-o şi noi acum doi ani în studiul „Statul ortodox", în care afirmam că statul ortodox, adică statul legionar, nu se va putea realiza decât prin martiraj şi suferinţă. Drumul spiritual al Căpitanului, pe care noi îl urmam de multă vreme, ne-a făcut să întrezărim acest lucru şi să nu ne îndoim o clipă de biruinţa legionarismului.

Cuvântul dragoste şi cuvântul jertfă sânt, am putea spune, premisele dela care porneşte mişcarea legionară. In „Cartea pentru legionari", Căpitanul spune categoric: „Mişcarea legionară nu se întemeiază exclusiv nici pe principiul autorităţii şi nici pe acela al libertăţii. Ea îşi are temeliile înfipte în principiul dragostei. In el îşi au rădăcinile, atât autoritatea, cât şi libertatea. Dar principiul dragostei, despre care vorbeşte Căpitanul, este însăşi principiul enunţat de către Hristos, Mântuitorul lumii. Dela acest principiu, a pornit omenirea acum două mii de ani pentru a crea o nouă lume, o nouă eră. Legiunile romane, care prigoniseră pe creştini, deveniră în curând legiunile lui Hristos. Astăzi, legiunea Căpitanului, care trăieşte sub semnul Arhanghelului, va trebui să învingă oştile întunecate ale Satanei doritoare de arginţi şi de sânge.

Aşa dar, autoritate şi libertate legionară rezidă în principiul dragostei creştine, adică în Evanghelie. Pornind de aici, legiunea porneşte dela cea mai autentică realitate spirituală românească, adică dela ortodoxie. Fapta legionară va fi, înainte de toate, o faptă creştină. Principiul etnicităţii româneşti împletit cu ortodoxia românească, va fi adevărata faţă a legiunii. Şi atunci se vor adeveri cuvintele profesorului, acest Ion Botezătorul al legiunii, că „legionarismul este ortodoxia transformată în acţiune politică".

Ar trebui poate, înainte de a încheia aceste rânduri, să încercăm a defini, totuşi, după puterile noastre, etica legionară. Dar definiţia aceasta o dau chiar faptele legiunii. De aceia putem spune: jertfa legionară este etica legionară.

Pentruce se prăbuşeşte Anglia

S'o spunem concis: Anglia se prăbuşeşte, fiindcă n'a ştiut să facă faţă problemelor de politică externă de după război, fiindcă democraţia engleză n'a funcţionat cum trebuie, atât în ceeace priveşte selecţionarea elementelor, cât şi în privinţa conducerei. Ambele cauze sunt strâns legate una de alta şi se datoresc unei chestiuni de ordin politic şi social: Anglia a încredinţat soarta ei unei pături restrânse aristocratice, care de mult numai are nimic comun cu masa poporului şi care a încremenit, asfixiindu-se în prejudecăţi, pe saci de aur. Democraţia engleză, dacă a fost uneori şi o chestiune a poporului, a devenit însă un cal de bătaie al aristocraţiei, care e putredă din punct de vedere moral şi care a adus întreaga ţară la prăbuşire politică, economică şi socială.

O operă documentată asupra democraţiei engleze datorită dr. Wilhelm Ziegler, care a apărut de câtva timp, ajunge la aceiaş concluzie. Să extragem din această carte, o mărturie engleză. Cunoscutul scriitor englez, membru al partidului muncitorilor, A. Fenner Brockway ajunge în urma unei examinări serioase a situaţiei muncitorimei engleze, la următoarea concluzie:

1. Foametea domneşte în întreaga Anglie, în sensul că hrana necesară pentru menţinerea sănătăţii, lipseşte celei mai mari părţi din populaţie.

2. Salariile sunt prea mici pentru a satisface cele mai esenţiale trebuinţe ale muncitorimii.

3. Standardul de viaţă a muncitorilor, provoacă moartea timpurie a miilor de sugaci, copii, adulţi, precum şi boalele cronice.

4. Un mare procent al copiilor clasei muncitoreşti, cari sunt subnutriţi şi prost îmbrăcaţi, crează consecinţe groaznice pentru generaţiile viitoare.

5. Cei mai mulţi muncitori nu pot economisi nimic din venitul lor, pentru zilele negre, pe cari le aduce lipsa de lucru, boala şi bătrâneţea.

6. Locuinţele celor mai mulţi muncitori sunt sub toată critica. Inchirierea caselor noui e prea costisitoare şi ei şi-o pot permite, numai dacă îşi reduc hrana zilnică.

7. In multe familii, câte un băiat sau câte o fată sub 18 ani, sunt singurii cari câştigă un ban. Indată ce ei ating vârsta de 18 ani, ei sunt deobicei concediaţi, pentru a nu li se ridica salariile şi pentru a nu li se plăti cotizaţiile pentru caz de şomaj.

8. Muncitorii agricoli abia sunt în stare să asigure existenţa familiei lor. Când trece sezonul, în care se acordă ajutor public celor lipsiţi de lucru, urmează o vreme de mari privaţiuni.

9. Ajutorul de şomaj, pe care îl primesc lucrătorii asiguraţi, nu ajunge pentru a satisface cele mai elementare necesităţi familiare.

10. Sprijinul acordat ocrotirilor sociale este în unele privinţe sub nivelul ajutorului acordat pentru şomaj. De multe ori, aceste ajutoare abia ajung atât cât să nu mori.

11. Aceste ajutoare sunt atât de mici, că ele nu pot acoperi nici plata chiriei pentru locuinţele modeste. Urmările: Sau o stare permanentă de foame, sau o locuinţă unde se stă claie peste grămadă.

12. Ajutorul insuficient obligă să se cumpere hrană nesubstanţială.

13. Mare parte din muncitori neputându-se îmbrăca, umblă în zdrenţe.

14. Lungi perioade de şomaj au dus la amanetarea sau vânzarea mobilelor.

15. Tineretul nu se poate bucura de viaţă şi întâmpină greutăţi materiale cu ocazia căsătoriei.

Autorul englez, mai sus menţionat, ajunge la următoarea concluzie, asupra situaţiei sociale din Anglia:

„Intenţia mea a fost să descrie standardul de viaţă al muncitorimei, fără a voi să stabilesc un diagnostic; însă cu toate acestea, îmi pun întrebarea: cum e cu putinţă ca să existe, într'o ţară civilizată cu posibilităţi uriaşe, o asemenea cumplită sărăcie, care apasă poporul? Nu ne găsim oare în faţa unei fundamentale erori de sistem?"

Hormoni contra abceselor stomacale

Medicul german, Dr. Werner Schulz din Ratibor a reuşit de curând să vindece abceze stomacale prin recomandarea unui preparat de hormoni, anume dintre acei cari se obţin din glandele germinale. Durerea stomacului nu se datoreşte, după Dr. Schulz, totdeauna greşelilor de dietă sau felului neordonat de viaţă, ci şi unor tulburări de funcţiuni interne, de pildă, când jocul dintre nervii sensibili, sistemul nervos şi glandele de ... hormoni nu este în ordine. Noua terapie, care nu presupune, desigur renunţarea la celelalte tratamente obişnuite, a fost aplicată până acum cu deplin succes la bărbaţii de toate vârstele.

UN FILM NARVIK

Cântecul eroic al luptătorilor dela Narvik va forma subiectul unui film, proiectat de UFA. Poetul Felix Lützkendorf, care a fost înainte ofiţer pe front, a fost trimes la Narvik pentru a cerceta personal locurile eroicei lupte şi a scrie apoi scenariul. In mijlocul filmului stă figura populară a comandantului trupelor din Narvik, Dietl, avansat de Führer la gradul de general.

FAPTE ȘI COMENTARII

Războiu de asediu și de distrugere

Această gigantică luptă anglo-germană este [illegible] și de neprevăzut în evoluția ei strategică. După ce a început prin opt luni de războiu încet, apoi printr'o ofensivă fulgerătoare, prin lupte dezordonate și prin mișcări de o amplitudine și de un ritm pe ori de necrezut, se fixează, momentan cel puțin într'un războiu de asediu care amintește războaiele din Evul Mediu prin obiectivul său, dar diferă prin întinderea circumvoluției și prin importanța procedeelor. Este un războiu de asediu așteptând asaltul final, în cursul căruia adversarii caută să se constrângă și să provoace predarea prin foame și descurajare. In lipsă de ce, asediatorul va trebui să se urce pe meterezele ruinate pentru a obține o decisiune ultimă. Expunând, într'adevăr, strategia unei debarcări, analizam natura descoperirilor moderne care favorizau ofensiva; dar am reținut handicapul greutății materialului armatelor și factorul meteorologic împotriva transportatorilor.

Intr'adevăr e foarte probabil că Reichul care nu-i niciodată în lipsă de invenții sau de realizări științifice, a trebuit să resolve problema greutății și a mijloacelor de transport. Rămâne chestiunea timpului care, pe măsură ce sezonul înaintează face aleatorie o vastă operație de debarcare. Ori, astfel cum am mai spus, nu-i de ajuns să arunci trupe pe litoralul englez, ele trebuesc reaprovizionate și întărite: trebuește, adică, asigurat un trafic regulat peste trecătoarea Calais.

Așteptând această operație tactica germană este limpede. Ea are în vedere nimicirea locului întărit. In speță acesta are ca margine toată periferia insulelor britanice. Să ne gândim la un asediu medieval, oricât de paradoxal ar putea părea aceasta, pentru a înțelege un războiu din 1940. Când un oraș nu putuse fi luat dintr'odată prin surprindere trebuia să fie silit. Prima grije a asediatorului era ca, înainte de a începe asediul, să rupă orice comunicație între asediați și sursele lor de aprovizionare, apoi de a distruge meterezele, a arunca punți înguste peste șanțuri, de a incendia casele, a demoraliza populația.

Este faza preliminară în care s'a angajată Germania. Ea strânge din ce în ce blocada sa. Prin mine, sub-marine, vedete rapide, caută să intercepteze aprovizionarea Angliei, dar este o sarcină extrem de grea căci geografia pare a fi predestinat Marea Britanie la rolul său maritim. Nici un punct de pe teritoriul său nu este la mai mult de o sută de kilometri de mare. In raport cu suprafața sa desvoltarea coastelor sale este dintre cele mai mari din lume. Aceste coaste înseși sunt ocupate de firth, estuare fluviale care se combină cu un sistem de comunicație, favorizat în interior prin relieful solului. Intr'adevăr insulele Britanice formează un port imens, unde centrele industriale s'au creiat aproape de mare. Nu trebue să fie de mirare că materiile prime din tot universul pentru a alimenta aceste vaste antrepozite care sunt Londra, Liverpool, Glasgow, etc...

Dar, pe de altă parte, multiplicitatea punctelor de aterizare, țărmurilor favorizează intrarea navelor și securitatea lor în apele teritoriale. Ar fi foarte greu unor [illegible], oricât de strânse ar fi, să astupe sau să blocheze toate aceste crăpături, cu atât mai mult cu cât insulele britanice se adâncesc dela Nord spre Sud între 50° și 60° latitudine, fie pe o întindere de aproximativ 900 km., în timp ce în partea sa cea mai lată nu depășește 400 km. Adică suprafața unui astfel de litoral este destul de grea de exercitat în mări unde domnesc ceața și curenți.

Iată pentruce Germania a recurs la un procedeu mult mai radical. Ea a adoptat ceeace în războiul de asediu noi, am numi ciocnirea meterezelor. In speță meterezele sunt aceste mari porturi antrepozite care atrag și centralizează traficul. Numai este astăzi „berbecele" care face găurile ci avionul care atacă instalațiile porturilor.

Obiectivul nu rămâne mai puțin identic, ruina lucrărilor întărite ale orașului.

Tactica aceasta rezultă limpede din alegerea porturilor vizate. Nu numai porturile din Sud au fost obiectul atacurilor masive, mai ales Southampton și arsenalele militare, Plymouth, Portsmouth, dar porturile din canalul Bristol, Cardiff și Bristol. In fine, de curând, avioanele germane și-au urmat acțiunea în marea Irlandei asupra Liverpoolului. Dacă aviația germană a cam neglijat coasta de răsărit este pentrucă de partea aceasta submarinele controlează navigația în timp ce accesul la marea Irlandei este vital pentru a asigura relațiunile Angliei cu lumea occidentală, mai ales cu Statele Unite. Concentrarea comercială a Marei Britanii în aceste porturi mari este un avantaj industrial și o slăbiciune militară internă căci acolo sunt ținte de atac de primul ordin. Insfârșit Londra cunoaște ororile bombardamentului. Să luăm un atlas Vidal-Lablache, ne vom da seama că șapte porturi acaparează 53,5 p. 100 din tonajul exteriorului, anume Londra 18 p. 100, Cardiff 11 p. 100, Liverpool 10 p. 100, Newcastle 7 p. 100, Hull 5 p. 100, Glasgow 3 p. 100, Southampton 2,5 p. 100. Pentru Germania e vorba să ruineze porturile pentru a împiedica sosirea merindelor și a întăririlor și a încerca să provoace asfixia completând războiul de cursă submarină cu distrugerea prin mijloace terestre de debarcare. Ea este favorizată prin faptul că trei porturi Londra, Cardiff, Liverpool acaparează 38 p. 100 din trafic și că două altele Newcastle și Hull care cuprind 12 p. 100 cad sub lovitura minelor magnetice și submarinelor de patrulă. Cum va răspunde Marea Britanie ofensivei acesteia de distrugere?

Căci de distrugere e vorba, într'adevăr. Niciodată n'au fost puse în lucru mijloace mai puternice, pentru aceasta. Toate instrumentele întrebuințate în asediile trecute nu făceau într'un an atâtea pagube câte ruini îngrămădesc bombele explosive într'o singură noapte.

Rezultatul acestor raiduri nu este numai un morman de dărâmături și neputința de a mai dispune de un chei, un antrepozit, un echipament de port. Ele vizează, în afară de aceasta, să atingă moralul populației. S'a calificat această formă de luptă de „războiu al nervilor". Trebue să fi așteptat sosirea unui val de avioane, să fi suferit alarme continui și să fi auzit strigătul sirenelor pentru a înțelege consumarea nervoasă datorită unei ofensive aeriene repetate și sistematice.

In definitiv asediul procedează prin etape cu o tactică perfect cunoscută și încercată care se poate rezuma în următoarele patru puncte: blocare și încercare de a întrerupe comunicațiile asediatului printr'o acțiune directă asupra instrumentelor de transport: vapoarele, încercarea de a asfixia făcând porturile de neîntrebuințat, ceeace este, în realitate, un brutal atac asupra meterezelor; distrugerea lucrărilor, imobilelor, incendiarea cartierelor, în fine demoralizarea populației prin foamete, frică și ruină.

Marea Britanie răspunde la aceste atacuri printr'o blocare ermetică a Europii. Vedea-vom oare, ca în vremurile Evului Mediu o întristătoare ceată de guri de prisos rătăcind prin șanțuri în căutarea unei hrane problematice?

Orice ar fi, Germania se află astăzi în fața șanțului orașului, acest șanț de 30 de km. este trecătoarea Calais. Va trebui să fie trecut pentru a se da asaltul. Ne-am gândit totdeauna că Reichul nu va încerca aceasta înainte de a epuiza procedeele clasice de întăriri cu redute. Nu s'a văzut niciodată un asediator săvârșindu-se asupra unor ziduri intacte apărate de o garnizoană bine hrănită. Răbdarea, zăbovirea au fost totdeauna marile virtuți ale generalilor care s'au ilustrat în cucerirea locurilor întărite.

RENE LA BRUYERE
Candide 18 Sept. 1940

„Ocrotitorii" micilor popoare

Fără a ține seamă de schimbările produse și de atâtea iluzii sfărâmate, face impresia că în Anglia încă și acum ca și mai înainte se mai crede încă în această neroxie că națiunea britanică ar mai putea avea rol de „ocrotitoare a micilor popoare". Deasemenea Lordul Halifax are încă îndrăzneala să creadă că Anglia ar putea să ofere sprijin prietenilor și aliaților săi.

Felul cum a ajutat Anglia prietenilor săi, este pretutindeni știut. Anglia nu urmărește crearea unei adevărate siguranțe pentru țara prietenă în sensul de a o ține pe aceasta departe de starea haotică a vremurilor de azi ci dimpotrivă: cuvântul „protecție" în sens britanic, nu înseamnă altceva decât planul Angliei de a atrage în războiu de partea sa alte popoare și chiar ceva mai mult a face din aceste popoare avangărzile războiului provocat de englezi cari își asumă riscuri mai mari decât însuși trăgătorul de sfori englez.

Sub această prismă trebuesc privite declarațiunile lordului Halifax, care cu prefăcătorie se dedică „politicei de siguranță" egiptene. „Anglia n'ar fi exercitat nicio presiune asupra acestei țări pentru a trece de partea sa în războiu" așa s'a exprimat ministrul de externe englez. Anglia cu obligațiunile sale concrete față de Egipt, consideră apărarea acestei țări de o mare importanță, deoarece are înțelegere pentru opinia publică egipteană, care necesită o conducere mai energică în politica de apărare și siguranță a țărei".

Egiptenii nu văd, negreșit atât de mult sub tutela engleză pentru a nu înțelege acest joc. Mobilul încordării anglo-egiptene, trebue căutat în tendința engleză de a determina guvernul egiptean, care s'a silit de a ține Egiptul în afara războiului, să intre în războiu, printr'o manevră abilă, care nu presupunea nimic decât o declarație de războiu. Așa se explică strigătul englez de a se schimba guvernul egiptean „care n'ar corespunde sentimentului popular".

In Egipt se știe precis că Italia n'are intenții agresive și se menține la linia fixată de Duce la intrarea în războiu. Dacă se întâmplă și neplăcerea aceasta se datorește faptului că trupele engleze abuzează de teritoriul egiptean pentru scopurile lor militare. Și toate acestea, numai pentru a târî și Egiptul în războiu. Față de această amenințare Italia a trebuit să ia poziție. Același lucru e valabil și pentru egipteni, pe cari Anglia și astăzi încearcă să-i slăbească din punct de vedere militar. Englezii își dau seama că armele pe cari doresc să le ia egiptenilor, sunt în realitate singura garanție, care poate proteja Egiptul, contra altor atacuri britanice.

Inlocuirea Gibraltarului?

Citim dintr'un ziar englez următoarea constatare: „In ultimele luni se evidențiază tot mai mult relaxe- [illegible] noi cu ani în urmă [illegible] casul dacă vom fi amenințați într'un mare războiu european. Pe atunci am arătat, că la Gibraltarul atât de important pentru desvoltarea Imperiului, situația nu corespunde cerințelor. După părerea noastră ar fi fost necesar, ca în urma rezultatului războiului civil din Spania să fie revizuite raporturile noastre cu Spania și cu puterile apropiate acestei țări. Până în momentul de față ne lipsesc informațiunile, dacă această revizuire a fost făcută și anume în ce fel de rezultate. Din desfășurarea de până acum a evenimentelor nu se poate afirma, că studierea acestui complex de chestiuni ar fi dus la rezultate mulțumitoare".

In această expunere s'a exprimat cu o sinceritate remarcabilă o critică asupra faptului, că Imperiul se vede expus unei puternice presiuni spaniole la Gibraltar. Nu este deci clar, dacă această critică, în măsura în care atinge relațiile Spaniei cu terțe puteri, se referă la desfășurarea totală a evenimentelor [illegible] de actualul războiu, la participarea Angliei în lupta de existență cu puterile Axei Roma-Berlin, sau dacă această critică se referă la relațiile spaniolo-portugheze. Având în vedere însă, că cenzorul a autorizat apariția acestei critici, trebue să acceptăm cea de a doua ipoteză.

De fapt, cu cât situația devine mai grea în Gibraltar lipsit de spațiu, deci din punct de vedere militar greu de apărat, Anglia își aduce aminte de relațiile sale cu Portugalia și caută să le mobilizeze. Se pare însă, după cum lasă să se întrevadă constatarea presei engleze, că problema este mult mai complicată decât și-o închipuit-o diplomația engleză. Este de remarcat, măsura în care capetele politice portugheze se ocupă cu ideile care se aseamănă cu cele din Spania postrevoluționară. Rolul acestor idei este foarte important.

Deasemenea, din punctul de vedere al oportunismului politic trebue să presupunem, că guvernul portughez a găsit tocmai momentul de față ca cel mai indicat pentru a slăbi relațiile sale față de Imperiu care de altfel n'au fost niciodată simpatice, tocmai cu scopul, ca alianța anglo-portugheză, dacă va supraviețui actualului războiu, să se bazeze mai mult pe punctul de vedere al reciprocității. Aducându-ne aminte de războiul mondial, putem afirma, că în ultimele luni Anglia a pierdut foarte mult teren la Portugalia. După războiul mondial, Portugalia s'a plâns în repetate rânduri, cum că și-a dat sângele și bunurile, dar în interesul siguranței sale oceanice și coloniale nu s'a făcut nimic și deci este încă în așteptarea recompensei făgăduite. Anglia va avea de înlăturat aici greutăți mult mai mari, decât reiese din constatarea ziaristului englez, citat la începutul acestui articol. Este natural, că în urma înaintării germane la Pirinei, atitudinea Spaniei în chestiunea Gibraltarului și în tratativele cu Portugalia a devenit mai rațională, ceiace în mod necesar se resfrânge asupra raporturilor anglo-portugheze.

Criticul englez are deci dreptate, când remarcă faptul, că în pregătirile de războiu s'au omis unele lucruri, care trebuesc reparate acum, din nefericire însă în condițiuni mult mai grele.

Trebue să recunoaștem, că experții britanici, deși au examinat cu multă prudență toate împrejurările posibile, nu puteau să prevadă posibilitatea unei totale prăbușiri a Franței cu toate efectele răsturnătoare ale acestei prăbușiri și cu apariția Germaniei la frontiera de Nord a Spaniei.

EUGEN TITEANU ARESTAT PENTRU CRIMĂ DE DELAPIDARE DE BANI PUBLICI

„Mâna dreaptă" a lui Armand Călinescu, omul întunecatelor afaceri „de propagandă" ale fostului regim a luat drumul pușcăriei.

Insfârșit, dreptatea începe să triumfe!

După ani de zile de tărăgănire prin fața instanțelor judiciare, Eugen Titeanu fostul ministru al propagandei naționale în cabinetul de tristă aducere aminte a lui Armand Călinescu, a fost arestat.

Temeiurile acestei arestări au fost rezumate de justiție în modul următor:

*

I. pentru că primind suma de lei 4.962.072, n'a justificat valabil întrebuințarea acestui fond ridicat din visteria statului;

II. pentrucă încasând alți 4.800.000 lei, pentru „voiajul regal" la Londra, a irosit, fără nici un act, lei 3 milioane acolo și lei 1.800.000, aci;

III. pentru că mânuind fondul de 25% prins din publicitatea ziarelor țării, a risipit — drept fond de dispoziție — fără justificare, circa 6 milioane lei; și

IV. pentru că încărcându-se cu câte 2 milioane lei lunar, dela 1 Aprilie 1939 până la 27 Septembrie 1939, ca fond secret, nu s'a descărcat valabil.

Și mai sunt încă și alte „puncte" de cercetat, cuprinzând acuze mari împotrivă-i.

*

Așa dar, vinovat pentru crimă de delapidare de bani publici Eugen Titeanu va trebui să răspundă în fața justiției ca atare, direct, fără menajamente, fără subterfugii și fără insistanțe suspecte, pornite din tainice și capitonate cabinete.

Dar oare a fost numai atât? Nu! Hotărât nu. Să trecem deci la o recapitulare.

„Cariera" lui Eugen Titeanu a început umil, în bucătăria unui partid politic, unde băiatul Eugen aștepta să fie remarcat de vre'unul din vătafii atotputernicilor zilei. Așteptarea nu i-a fost de lungă durată, dexteritatea limbii și flexibilitatea șirei spinării, i-au fost factori determinanți într'o carieră care a cunoscut culmile, dar care s'a sfârșit jalnic într'o celulă din subsolul Văcăreștilor.

Deputat, șef de organizație și apoi subsecretar de Stat în cabinetul Vaida — în care s'a ilustrat atât de elocvent cu gâtuirile masacre — Eugen Titeanu a dovedit din vreme calitățile pe care Armand Călinescu nu putea să le disprețuiască. Intr'un cabinet în care crima se sprijinea pe umerii lașității și ai [illegible] Eugen Titeanu nu putea lipsi. Il vedem prin urmare subsecretar de stat în Ministerul Propagandei Naționale, om de încredere al lui Armand Călinescu, instrument perfid al călăilor tineretului naționalist, pus să siluiască și să falsifice sentimentele opiniei publice.

Ce a însemnat Eugen Titeanu în guvernarea „frontului" și care sunt statele lui de serviciu iată ceeace voim să demonstrăm. Fiindcă dincolo de crima de delapidare a banilor strânși cu sudoare de sânge dela contribuabili, dincolo de furturile și abuzurile de care este învinuit, Eugen Titeanu este și unul din marii vinovați ai anilor de teroare cari au răpus floarea naționalismului românesc. Din ordinul și la voința lui discreționară presa românească a fost silită să îmbrace cămașa abjectă a regimului defunct; din ordinul și la voința lui s'a batjocorit și s'a insultat tot ce a fost românesc, curat și cinstit: s'a călcat în picioare tot ce era conștiință națională și s'a plătuit la stâlpul unei efemere „infamii" sinistrei mișcări dela care țara își așteaptă astăzi mântuirea.

„Presa dirijată" așa cum a înțeles-o Eugen Titeanu, „cenzura neagră" așa cum a conceput-o Armand Călinescu și „redacția albă" așa cum a alcătuit-o același Eugen Titeanu nu au fost decât instrumente de gâtuire a opiniei publice, urme lașe care timp de doi ani de zile n'au făcut decât să falsifice voința unei țări care își cerea insistent dreptul de afirmare a voinței ei hotărâte. Articole ditirambice pentru oamenii regimului sau altele defăimătoare pentru [illegible] naționalismului românesc erau confecționate în serie și impuse publicității cu tot fastul de rigoare.

Vai de cel care avea cutezanța să refuze băiatului Eugen satisfacerea „liniei de conduită" pe care o impunea ministerului Propagandei Naționale.

Și vai de acela care nu se lăsa târât pe făgașul atâtor știute monstruozități.

Fiindcă, trebuie să se știe, Eugen Titeanu a fost acela care a sugerat lui Armand Călinescu transformarea Insulei Șerpilor în lagăr pentru naționaliști. Eugen Titeanu a fost acela care a propus uciderea familiilor legionarilor până la a treia generație și tot Eugen Titeanu a fost acela care a transformat întreaga presă românească în instrument orb al asasinilor. Și, pentru a-și acoperi turpitudinile și jafurile organizate în averea Statului, oferea lui Armand Călinescu o presă șablon, în care nu întâlneai nimic din zbuciumul surd al țării umilite și îngenunchiate. Desigur capetele de acuzare ce i se aduc astăzi ni se par numai un început care se cere desăvârșit și lichidat. Nu ne îndoim că generalul Antonescu va ști să închee acest capitol așa cum cere dreptatea.

Generalul Antonescu — și Misiunea lui —

(Urmare din pagina I-a

Dar dacă această lume se pierde — din fericire! — și dacă aceste glasuri se ștorg în marele cântec de azi, atâtea lucruri totuș încă mai sunt de făcut pentru perfecta unitate a țării pe care-o lucrăm, și pentru ca „luptele dintre frați să înceteze"! Atâtea inimi naționale, dar cinstite mai ales, de cristal și granit, n'ar putea să rămână ostile — sau adesiunea lor n'ar putea să rămână ca aceea pe care toți am dat-o, așa cum am dat-o, „partidului Națiunii" și d-lui Urdăreanu! Intră desigur în lumea aceasta nouă și o figură atâta de luminoasă ca aceea a d-lui Gheorghe Brătianu, care fără îndoială că se va gândi să ne lămurească pozițiile pe care se găsește azi.

Dar văd mai ales acum atâta lume tânără pe care o cunosc! O văd dârză în colțurile ei de țară, și o văd firește ținând în mână aceleași glorioase drapele sub care s'a priceput să ducă timp de atâtea decenii cele mai demne lupte! Acești tineri n'am să-i numesc acum. Poate o voiu face altădată, altfel... Aminteam câteva nume deunăzi, — dar ele ar fi putut să fie o sută,... o mie! Nu-i cunoașteți poate, d-le General — pricep... Au fost mai toți de nu mai știu câte ori deputați ai Bucovinei, ai Basarabiei, ai Moldovei naționaliste, iar unii au fost chiar demnitari ai Statului o lună de zile în timpul guvernului Goga! Pricep totuș că nu-i cunoașteți... Au fost izolați și tăcuți, dar mai ales după demnitățile lor ei n'au circulat pe la Parchet ca d. Eugen Titeanu de pildă... S'au retras în munca lor dârză și în lupta lor care nu s'a sfârșit... Dar dacă veți vrea odată să-i știți, atunci nu va fi deloc atâta de greu. Să-i căutați atunci, domnule General, în primele pușcării ale naționalismului — sau acum la controlul averilor, ca „foști" demnitari, unde veți găsi mărturisirea înflăcărată a unor teribile vieți de onoare și jertfă! Adam Prelipceanu, Mihai Manea, Urgiceanu, și voi, mai aproape sau mai depărtați, Usatiuc, Stati, Muchichescu-Tunari, Antoniu sau Toader Mociulski, atâția alții, oameni cari știți până la sânge adevăratele jertfe, — cu câtă pietate rostesc numele voastre acum...

Oamenii aceștia, domnule General, e sigur, nu s'ar coborî să ceară niciodată nimic — n'au obiceiul și nu s'ar pricepe s'o facă! Nici n'aș ști să spun în ce fel s'ar hotărî să accepte! Dar iarăș, foarte greu mi-ar fi să pricep, cum ar fi lăsați să rămână de-o-parte.

Orizonturile de azi

Veniți Domnule General din meseria simplă a armelor și, fără îndoială... politica vă surprinde! Dar e uluitor aproape cât de ușor ați isbutit s'o pricepeți. Atâtea prefaceri covârșitoare care s'au petrecut, n'au fost par'că decât o ireală poveste în care totul se mișcă la bagheta unui magician. Oamenii treceau liniștiți pe străzi, își surâdeau, se plimbau — dar ei, de fapt, erau în revoluție! — iar a doua zi, în faptul dimineței, în loc de bună ziua, posturile de radio ne-au anunțat că revoluția „se întâmplase", și că o lume nouă o altă lume începea să trăiască! Am recunoscut aici desigur pe tacticianul... Dar dacă pentru noi a fost atât de ușor, — pentru D-voastră, cu siguranță nu va fi fost la fel... Ați privit totul, îmi închipui, ca acel personagiu din Hamlet, cu un ochi care râde, — și cu altul plângând! Urcau din stradă firește strigătele bucuriei obștești și cântecul unanim de triumf, — dar în vastele apartamente ale Palatului, care trebue să fi fost atunci atâta de goale și atât de pustii, D-voastră erați acolo singurul martor al istoriei noastre și trăiați mai ales singur cele din urmă ceasuri din drama unui Rege plecat...

Sunt lucruri care au trecut... Dar cât vă mai rămâne să faceți! Totul însă, de acum, va trebui să se facă ușor, fiindcă Domnule General, D-voastră nu știți un lucru: — nu știți, sunt sigur, cât vă iubește lumea! Acel erou al Iliadei care străbate cele mai grele lupte, Sarpedon îmi pare, spune undeva un cuvânt care ar putea să aibă triste resonanțe azi, dar care nu mai puțin le are și pe cele mai fericite: să justificăm omagiile muritorilor, zice el... Noi nu ne supunem unor conducători, „unor Regi fără glorie".

Vi se recunoaște probabil, Domnule General, gloria atâtor dificultăți pe care le-ați biruit... De aceea, aceste omagii — și de aceea sunteți iubit! Aș zice că e cel dintâi caracter al regimului... Dar sunt aici mai ales, sunt aici deopotrivă, condițiile optime în care TOTUL SE POATE. Se poate chiar DREPTATEA, și chiar ADEVĂRUL, — adică lucrurile cele mai dificile!

Și va fi întâi, în toate felurile, atâtea reparații pe care le vrem, — Plenitudinea noastră, am spune. Suntem sfâșiați la hotare — și în lăuntru încă nu mi se pare că suntem atât de uniți... Noi nu vom uita niciodată, noi n'am putea să uităm, că dacă stăm astăzi în casa noastră, la bureau-ul nostru, dacă ocupăm demnități chiar, dacă suntem senatori, deputați sau miniștri, suntem totuș până la anumite granițe numai — și aceste granițe ne sugrumă! Plâng pe aceia cari nu se simt schimbați în viața lor, în adevărul lor, — cari nu simt că substanța lor însăși este lovită — și cărora un vag confort personal le-ar da atâta gravă nepăsare de ființa lor care a fost mutilată!

Dar în acelaș fel plâng și pe acei cari nu pricep cât a mai rămas încă de construit în stările dela noi! Și fără îndoială, de aici va trebui să începem, ca să putem înainta odată dincolo de atâtea injuste hotare...

Dar atunci D-le General pricepeți că Statul acesta pe care l-ați făcut cu atâta proprie suferință și cu atât eroism, n'ar putea fi numai lucrul întâmplător și fără adevăr mai adânc — dar că el implică mai ales, implică vital perfectele rigori ale unei doctrine. Se cântă astăzi o partitură, o muzică — și muzica asta se cheamă naționalism românesc, se cheamă naționalism integral...

Dar nu este atunci straniu să vedem că autorul acestei partituri care ne exaltă azi, acela care ne-a dat tonul întâi și care ne-a învățat pe toți, — nu este totuși nicăieri chemat, și nicăieri nu apare!

Zicem „naționalism", — dar solidaritatea noastră atunci, dar acest „corp național" întreg, din care să nu lipsească nimic?

Nimeni nu v'ar bănui străin de aceste preocupări! Dar aici simțim că vă cheamă azi mai întâi, Domnule General, vă cheamă și vă solicită gravele îndatoriri ale unei misiuni pe care n'o mai puteți părăsi... Ați urcat atât de înalt? Aveți totuși privilegiul unic să vă puteți ridica și mai sus! Noi vă privim în această nobilă ascensiune, vertiginoasă — și evocăm puțin, subt haina D-voastră de soldat, imaginea acestui magician de atâtea vaste singurătăți, pe care-l întâlnim undeva în Shakespeare, care se ridică din peșteri, coboară din munți, și luminează mările...

TOMA VLADESCU

Tip. „UNIVERSUL", Str. Brezoianu 23—25